

LÜGANUSE VALLA JÄÄTMEKAVA
2017 – 2021

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1 PIIRKONNA ÜLDISELOOMUSTUS	6
1.1 ÜLDIST	6
1.2 ELANIKKOND	7
1.3 ETTEVÕTLUS.....	11
1.4 HARIDUS-, SOTSIAAL- JA TERVISHOIUSFÄÄR	12
2 PIIRKONNA JÄÄTMEHOOLDUSE ÜLEVAADE	14
2.1 JÄÄTMETE KOGUMISSÜSTEEMI KIRJELDUS.....	14
2.1.1 Olmejäätmete korraldatud jäätmevedu	14
2.1.2 Pakendijäätmete ning paberi- ja kartongi kogumine	16
2.1.3 Jäätmete üleandmisvõimalused.....	17
2.2 JÄÄTMEKÄITLUSKOHAID	18
2.2.1 Erra ohtlike jäätmete kogumispunkt.....	19
2.2.2 Ohtlike jäätmete ladestud.....	20
2.3 JÄÄTMEKE	22
2.3.1 Jäätmete liikide kaupa	24
2.3.1.1 Kaevandamisjäätmed.....	25
2.3.1.2 Tööstusjäätmed.....	26
2.3.1.3 Ehitus- ja lammutusjäätmed.....	26
2.3.1.4 Olmejäätmed.....	27
2.3.1.4.1 Paber ja kartong	29
2.3.1.4.2 Suurjäätmed	30
2.3.1.5 Pakendijäätmed.....	31
2.3.1.6 Ohtlikud jäätmed	31
2.3.1.6.1 Asbestijäätmed.....	34
2.3.1.6.2 Vanaõli	34
2.3.1.7 Metallijäätmed.....	34
2.4 JÄÄTMENÕUSTAMINE JA –TEAVITUS	36
2.5 JÄÄTMEHOOLDUSE KORRALDUS VALLAS	37
2.6 JÄÄTMEHOOLDUSE RAHASTAMINE	38
2.7 JÄÄTMEHOOLDUSE PROBLEEMID	39
3 OHTLIKUD EHITISED	40
4 JÄÄTMEHOOLDUSE EESMÄRGID JA ARENGUSUUNAD	43
4.1 ÜLDHINNANG TULEVIKU JÄÄTMEVOOGUDELE.....	43
4.2 EESMÄRGID JA ARENGUSUUNAD.....	45
5 PIIRKONNA JÄÄTMEHOOLDUSE ARENDAMINE	46
5.1 MEEDE 1 - JÄÄTMEKETEKKE VÄLTIMISE EDENDAMINE JA JÄÄTMETE OHTLIKKUSE VÄHENDAMINE	46
5.1.1 Mõõdikud	48
5.1.2 Tegevused ja tulemused.....	49
5.2 MEEDE 2 - JÄÄTMETE RINGLUSSEVÕTT VÕI MUUL VIISIL MAKSIMAALNE TAASKASUTAMINE	50
5.2.1 Tegevused ja mõõdikud.....	50
5.2.2 Jäätmejaama rajamine.....	56
5.2.3 Kompostväljaku rajamine	57
5.3 MEEDE 3 - JÄÄTMETEST TULENEVA KESKKONNARISKI VÄHENDAMINE NING SEIRE JA JÄRELEVALVE TÕHUSTAMINE.....	59
5.3.1 Tegevused ja tulemused.....	59
5.4 JÄÄTMETE LIIGITI KOGUMISE JA SORTIMISE TÄHTAJAD.....	61
6 JÄÄTMEHOOLDUSE ARENDAMISE RAHASTAMINE	63
7 JÄÄTMEKAVA RAKENDAMISEST KESKKONNALE AVALDUV MÕJU	66
LISAD	67

LISA 1. JÄÄTMEKAVA SEADUSANDLIK TAUST	68
LISA 2. MÕISTED	74
LISA 3. Jäätmekava eelnõu avaliku arutelu protokoll koos osalejate registreerimise lehega.....	77
LISA 4. Ida-Viru maavanema arvamus jäätmekava eelnõu kohta.....	79
LISA 5. Keskkonnaameti arvamus jäätmekava eelnõu kohta.....	80

SISSEJUHATUS

Lüganuse valla jäätmekava annab ülevaate piirkonna jäätmekäitlusest hõlmates jäätmemajanduse olukorra kirjeldust ning ülevaadet jäätmemajandusega seotud probleemidest. Jäätmekava seab jäätmehoolduse eesmärgid aastateks 2017 kuni 2021.

Lüganuse vald moodustati Kiviõli linna, Lüganuse valla ja Sonda valla liitmise teel üheks omavalitsuseks. Kiviõli linna ning Lüganuse ja Sonda valla ühinemise läbirääkimistega tehti algust 2016 aastal. Lüganuse ja Sonda valla ning Kiviõli linna ühinemise üldine eesmärk on luua võimekas ja kvaliteetseid avalikke teenuseid pakkuv ca 9155 elanikuga kohalik omavalitsus. Ühinenud KOVide näol on tegemist toimiva keskus-tagamaa süsteemiga, kus Kiviõli linn funktsioneerib keskusena ja Sonda ning Lüganuse vald moodustavad linnaga tugevalt seotud tagamaa.

Vabariigi Valitsuse määrusega nr 102, 22.06.2017 „Kiviõli linna, Lüganuse valla ja Sonda valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine“ muutmise“ kehtestati, et Kiviõli linna, Lüganuse valla ja Sonda valla ühinemise teel moodustatakse uus haldusüksus nimega Lüganuse vald.

Lüganuse valla jäätmekava eelnõu on koostatud lähtudes 28.01.2004 a. vastu võetud Jäätmeseaduses esitatud nõuetest. Jäätmeseadus sätestab jäätmehoolduse korralduse, nõuded jäätmete tekke ning jäätmetest tuleneva tervise- ja keskkonnaohu vältimiseks, sealhulgas meetmed loodusvarade kasutamise tõhususe suurendamiseks ja sellise kasutamise ebasoodsa mõju piiramiseks, samuti vastutuse kehtestatud nõuete rikkumise eest. Jäätmekava eelnõu koostamisel on lähtutud Riigi jäätmekavast 2014-2020 ning kehtivatest jäätmemajandust reguleerivatest õigusaktidest. Jäätmekava koostamisel on kogutud ja käideldud jäätmeliikide ja koguste hindamise aluseks võetud Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuse poolt esitatud andmed. Jäätmekava koostamisel on arvestatud omavalitsuste arengukavas ja üleriigilises jäätmekavas esitatud seisukohtadega. Käesolev jäätmekava on eraldiseisev dokument, mis on omavalitsuste arengukava üheks osaks.

Jäätmekava eesmärgiks on korraldada jäätmehooldus nii, et see toimuks keskkonnaohutult ja oleks majanduslikult põhjendatud. Eesti Keskkonnanäolüaanstrategieas määratletud jäätmemajanduse põhieesmärgid on:

- jäätmetekke vältimine;
- tekkivate jäätmekoguste ja nende ohtlikkuse vähendamine;
- jäätmete taaskasutuse laiendamine;
- keskkonnanõuetekohane jäätmetöötlus;
- jäätmete keskkonnaohutu kõrvaldamine.

Põhieesmärkide saavutamisea loodetakse jäätmehoolduse taseme tõusmist nii kõrgele, et prügilatesse ladestatakse võimalikult vähe jäätmeid. Jäätmehoolduse taseme tõusuks on ette nähtud neli meedet, milledest olulisim on jäätmetekke

vältimise programm. Eeldatakse, et kui programm realiseerub, siis lakkab seos majanduskasvu ja jäätmetekke ning selle keskkonnamõju vahel. Kuid siiski, kõrgeid eesmärke seadev riiklik jäätmehooldus realiseerub sedavõrd kuivõrd pragmaatilised ja täitmiseks jõukohased on jäätmehoolduse meetmed ja kas on saavutatav või siis hoitav jäätmekäitluse tase kohalikes omavalitsustes.

Käesolev jäätmekava käsitleb selliseid jäätmeid, mis on defineeritud jäätmetena Jäätmeseaduse mõistes. Jäätmekava ei hõlma jäätmeid, mis ei kuulu Jäätmeseaduse § 1 lõike 2 kohaselt Jäätmeseaduse reguleerimisalasse:

- välisõhku suunatavad saasteained;
- reovesi ja koos reoveega käitlemisele või keskkonda suunatavad jäätmed (välja arvatud reovee sete);
- radioaktiivsed jäätmed;
- lõhkematerjalijääkidest koosnevad ja lõhkematerjale sisaldavad jäätmed;
- loomakorjused osas, mis on reguleeritud muude õigusaktidega;
- mullaviljakuse parandamiseks või mujal põllumajanduses taaskasutatud sõnnik ning muud põllu- ja metsamajanduses tekkinud loodussõbralikud tavajäätmed;
- maavarade ja maa-ainese uuringute, kaevandamise, töötlemise ja ladustamise tulemusena tekkivad jäätmed ning karjäärade tootmisjäägid niivõrd, kuivõrd need on reguleeritud muude seadustega.

Jäätmekava realiseerimine sõltub lisaks Kiviõli, Lügane ja Sonda piirkonnas toimuvatele arengutele ka laiemast üle-eestilisest jäätmekäitluse arengust ja üldisest majandusarengust. Seetõttu tuleb käesolevat kava vaadelda dünaamilise dokumendina, mida tuleb perioodiliselt üle vaadata ja korrigeerida.

Kuna jäätmekava on omavalitsuse üksuse arengukava osa, siis on võimalik, et lähtuvalt uuendatud jäätmekava seisukohtadest, tuleb korrigeerida ka valla arengukava investeeringute kava. Seda põhjusel, et jäätmehoolduses aastaks 2017 saavutatud taseme hoidmine nõuab ka edaspidi eelarvelisi kulutusi; näiteks jäätmekäitluskohtade rajamine, teadlikkuse tõstmiseks kampaaniate korraldamine (tellimine), jäätmeregistri täiendamine jne.

1 PIIRKONNA ÜLDISELOOMUSTUS

1.1 Üldist

Lüganuse vald asub Ida-Viru maakonna lääneküljes. Joonisel 1 on näha, et piirkonda ümbritsevad Aseri, Viru-Nigula, Rägavere, Vinni, Tudulinna, Mäetaguse ja Kohtla vald ning Kohtla-järve linn.

Joonis 1. Jäätmekava piirkond (punase joonega piiritletud ala)

Uue Lüganuse valla suurim piirkond on Lüganuse pindalaga 439 km². Endine Lüganuse vald moodustus 27.10.2013 aastal Lüganuse valla, Maidla valla ja Püssi linna ühinemise teel. Lüganuse piirkonnas paikneb üks vallasisene linn – Püssi, üks alevik – Lüganuse ning 39 küla. Lüganuse suurim asula on Püssi linn 959 elanikuga.

Endise Sonda valla pindala on 148 km². Sonda territooriumil paikneb 11 asulat - kaks alevikku ja üheksa küla. Sonda suurim asula on Sonda alevik 491 elanikuga.

Kiviõli linna pindala on 11,747 km². Kiviõli linn on jäätmekavaga käsitletava piirkonna tõmbekeskus. Kiviõlist on Ida-Viru maakonnakeskusesse Jõhvi kui Lääne-Viru maakonnakeskusesse Rakverre 35 kilomeetrit ja Tallinna 138 kilomeetrit.

Piirkonnal on olemas hea ühendusteede võrgustik - valda läbivad põhimaantee Tallinn-Narva (163701), tugimaantee Kiviõli-Varja (8712), kõrvalmaantee Sämi-Sonda-Kiviõli (23211) ja kohalikud maanteed ning Tallinn-Narva raudtee.

1.2 Elanikkond

Suurima elanikkonnaga piirkond vallas on Kiviõli linn, kus rahvastikuregistri andmetel elas 01.01.2017.a seisuga 5347 inimest (vt tabel 1). Samas kui 2008 aastal elas Kiviõli linnas 6749 inimest, siis 2017 aastaks on elanikkond vähenenud 1402 inimese võrra.

Lüganusel elas rahvastikuregistri andmetel elas 01.01.2017.a seisuga 2945 inimest (vt tabel 2). Suurimad asustusüksused on Püssi linn (959 elanikuga), Lüganuse alevik (453 elanikuga), Purtse küla (266 elanikuga) ja Savala küla (148 elanikku).

Sondas elas rahvastikuregistri andmetel elas 01.01.2017.a seisuga 863 inimest (vt tabel 3). Suurima elanike arvuga keskused on Sonda (491 elanikuga) ja Erra (145 elanikuga) alevikud, külade elanike arv jääb vahemikku 5- 66.

Asutustihedus on suurim Kiviõli linnas ($471,7 \text{ in/km}^2$), järgneb Lüganuse ($6,9 \text{ in/km}^2$), väikseim asutustihedus on Sondas ($5,4 \text{ in/km}^2$). Lüganuse valla keskmine asutustihedus on $15,4 \text{ in/km}^2$ kohta.

Kogu vallas on tähendatav pidev rahvastiku vähenemine, mis üsna sarnane Ida-Virumaa üldise rahvastikutrendiga. Rahvastiku vähenemine on peamiselt tingitud negatiivsest loomulikust iibest ja väljarändest.

Tabel 1. Kiviõli linna elanike arv

	2014	2015	2016	2017
LINNAS KOKKU	5712	5648	5542	5347

Tabel 2. Lüganuse elanike arv asustusüksuste lõikes

Alev, küla, linn	2014	2015	2016	2017
Aa	108	99	93	94
Aidu	0	0	0	0
Aidu-Nõmme	3	3	3	3
Aidu-Liiva	6	6	6	6
Aidu-Sooküla	12	11	11	12
Aruküla	6	6	9	9
Arupäälse	4	4	4	4
Aruvälja	22	21	22	20
Hirmuse	20	20	19	19
Irvala	38	41	37	34
Jabara	41	43	50	50
Koolma	1	1	1	1
Kopli	22	20	20	20
Kulja	15	15	15	15
Lipu	0	0	0	0
Liimala	63	60	60	58
Lohkuse	8	7	6	6
Lüganuse	469	473	464	453
Lümatu	3	3	3	3
Maidla	121	111	106	103
Matka	31	36	40	46
Mehide	21	19	19	17
Moldova	26	28	22	24
Mustmäta	28	26	25	26
Oandu	21	19	18	16
Ojamaa	8	7	7	7
Piilse	23	24	24	25
Purtse	292	283	273	266
Püssi	1087	1026	991	959
Rebu	15	14	14	14
Rääsa	42	40	38	44
Salaküla	23	23	23	23
Savala	183	176	159	148
Sirtsu	11	11	11	11
Soonurme	93	96	88	88
Tarumaa	6	6	6	7
Uniküla	97	96	96	91
Varja	130	125	119	118
Veneoja	10	10	10	10
Virunurme	3	3	4	3
Voorepera	53	50	48	46
Valla täpsusega	67	57	50	46
KOKKU	3232	3119	3014	2945

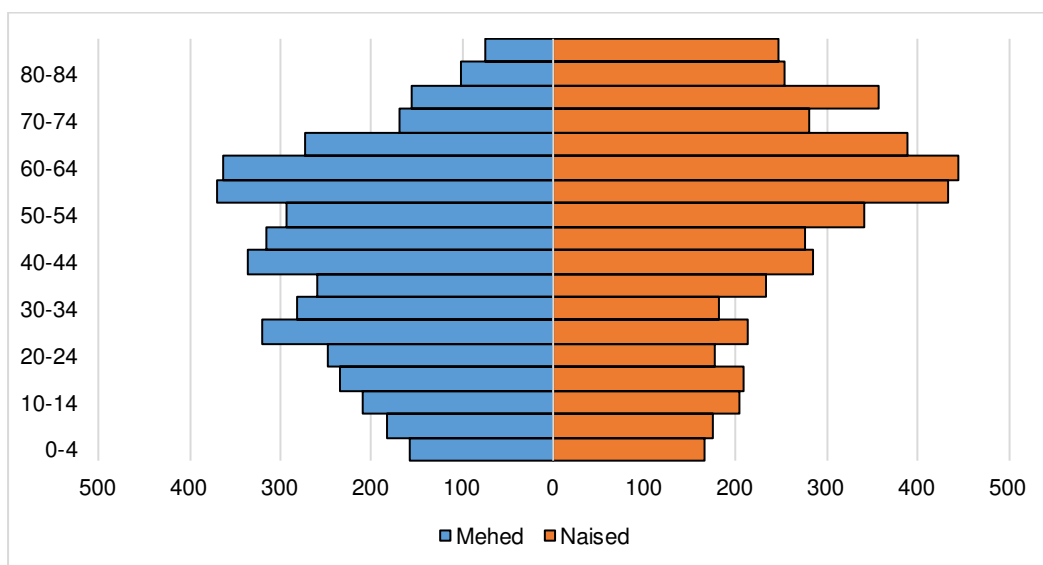
Tabel 3. Sonda elanike arv asustusüksuste lõikes

Alevik, küla	2014	2015	2016	2017
Sonda alevik	498	491	471	461
Erra alevik	156	145	145	149
Vainu	21	20	20	25
Koljala	44	42	39	38
Erra-Liiva	67	66	66	67
Varinurme	63	61	63	65
Vana-Sonda	15	14	15	15
Ilmaste	3	3	3	3
Satsu	6	5	5	5
Uljaste	9	8	8	6
Nüri	28	29	26	24
Valla täpsusega sissekirjutus	3	5	5	5
KOKKU	913	889	866	863

Kokku elab Lüganuse vallas 01.01.2017 seisuga 9155 inimest. Tabelis 4 ja joonisel 1 on toodud ühinenud omavalitsuste (tuginedes Statistikaameti andmetele seisuga 01.01.2016) sooline ja vanuseline jaotus. Jätkuvalt on ülekaalus keskealised, arvukad on ka vanemad (65+) vanusrühmad. Kuni 50-aastaste seas on ülekaalus mehed, vanuse kasvades tõuseb naiste osakaal.

Tabel 4. Ühinevate omavalitsusüksuste rahvaarv vanusegruppide lõikes 01.01.2016. aasta seisuga (Allikas: Rahvastikuregister, 2016)

KOV/vanuserühm (arv, osakaal)	0-6	7-18	19-64	65+	KOKKU (Rahvastikuregister, seisuga 01.01.2016)
Lüganuse vald	136 4,5%	304 10,1%	1910 63,4%	664 22%	3014
Sonda vald	43 5%	87 10%	523 60,4%	213 24,6%	866
Kiviõli linn	284 5,1%	584 10,5%	3237 58,4%	1437 26%	5542
KOKKU 3 KOVi	463 5%	975 10,3%	5670 60,2%	2314 24,6%	9422

Joonis 2. Ühendamavalitsuse elanike vanuseline ja sooline jaotus 01.01.2016
(Allikas: Statistikaamet, 2016)

1.3 Ettevõtlus

Kiviõli

Kiviõli linna ettevõtluskeskkonda iseloomustab majanduslikult aktiivsete ettevõtete arvu dünaamika. Alates 2013 aastast on lisatud FIE-d.

Tabel 5. Ettevõtete arv Kiviõli linnas

Aasta	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ettevõtete arv	59	63	68	76	79	80	80	85	135	127

Linna peamised tööstusharud on põlevkivikeemia, transpordi ja õmblustööstus. Suuremad ettevõtted on Kiviõli Keemiatööstuse OÜ, pakkudes tööd ligi 600 töötajale linnast ja väljastpoolt ning õmblustööstuse poolelt AS Svarmil, pakkudes tööd ca 250 töötajale ja metallkonstruktsioonide valmistamisega tegelev OÜ Shroma ca 100 töötajaga. Turismisektoris on eesrinnas SA Kiviõli Seiklusturismi Keskus, kes pakub Kiviõli tuhamäe seikluskeskuses väga mitmesuguseid turismiteenuseid. Tööd pakub ka kohalik omavalitsus hariduse ja elanikkonna teeninduse sfääris. Töökohti on ka tervishoiusektoris. Hoogsalt on arenenud kaubandus- ja teenindusettevõtted.

Lüganuse

Lüganuse piirkonna ettevõtted tegelevad puidu töötlemise, turismi, põllu- ja metsamajanduse, kaubanduse, transpordi ning erinevate teenuste pakkumisega.

Valla suurimaks tööandjaks on Püssi linnas paiknev AS Repo Vabrikud. Vallas tegutsevad tööandjatena OÜ Sigwar, Purtse kindluselamu, OÜ Lüganuse HVM, AS Skano Group, Trogar OÜ (Tulivee restoran) jt.

Lüganuse ilus looduskeskkond soodustab turismiettevõtete loomist. Tähtsad turismiobjektid on Maidla mõis ja Purtse kindluselamu. Valda läbiv Purtse jõgi loob head võimalused süstamatkade läbiviimiseks. Arenev Aidu veesportikeskus on kindlasti oluline valla turismiobjekt tulevikus.

Sonda

Sondat iseloomustab suhteliselt vähe mitmekesine majandus. Kõige enam on põllumajandus- ja metsamajandusvaldkonna ettevõtteid (19), millele järgnevad hulgi- ja jaekaubandus (7) ning töötlev tööstus (4).

Sonda alevikus on ajalooliselt välja kujunenud metsakasvatus ja puidutöötlemine. Puidutööstuse tootmissuund on kilpmajade ja immutatud lauamaterjali tootmine. Erra alevikus esikohal olnud põllumajandustootmine ja loomakasvatus on tugevalt kahanenud ja toimib peamiselt eramajapidamiste tasandil.

Sondas on suurimad tööandjad RMK Sonda metskond ja Sonda Vallavalitsus ning puidutöötlemise ettevõtted OÜ Termotech Homes ja OÜ Teamwood. Varinurme külas töötab Põhja-Kiviõli põlevkivikarjäär, mille tootmissuund on

tehnoloogilise põlevkivi tootmine. Teenindusettevõtetest on Sonda alevikus Eesti Posti sidekontor, postipank, Sonda kõrts ja AS Helter'i toiduainete kauplus.

1.4 Haridus-, sotsiaal- ja tervishoiusfäär

Piirkonna omavalitsuste haridus-, sotsiaal- ja tervishoiusfääri asutused on toodud allpool piirkondade kaupa.

Kiviõli

- Kiviõli I Keskkool;
- Kiviõli Vene Kool;
- Lasteaed „Kannike“;
- Kiviõli Kunstide Kool;
- SA Kiviõli Tervisekeskus;
- Kiviõli linna päevakeskus;
- Kiviõli Rahvamaja;
- Kiviõli Linnaraamatukogu;
- Kiviõli Noortekeskus.

Lüganuse

- Lüganuse Keskkool;
- Maidla kool (sh. lasteaiarühmad ja huvikool);
- Marjakese Lasteaed;
- Maidla Noortekeskus;
- Püssi Noortekeskus;
- Lüganuse Noortekeskus;
- Lüganuse rahvamaja;
- Püssi rahvamaja;
- Maidla rahvamaja;
- Lüganuse raamatukogu;
- Maidla raamatukogu;

- Soonurme raamatukogu;
- Püssi raamatukogu;
- Varja raamatukogu;
- Lügánuse päevakeskus;
- Püssi päevakeskus;
- Savala päevakeskus;
- Purtse päevakeskus.

Sonda

- Sonda põhikool;
- Sonda lasteaed;
- Erra lasteaed;
- Sonda Rahvamaja – tegutseb alates 1957.a.;
- Sonda raamatukogu – asub renoveeritud vanas koolimajas alates 1999. Aastast;
- Sonda arstipunkt – üks õde ja perearst.

2 PIIRKONNA JÄÄTMEHOOLDUSE ÜLEVAADE

2.1 Jäätmete kogumissüsteemi kirjeldus

2.1.1 Olmejäätmete korraldatud jäätmevedu

Jäätmeseaduse § 66 sätestab, et korraldatud jäätmevedu on olmejäätmete kogumine ja vedamine määratud piirkonnast määratud jäätmekäitluskohale või –kohtadesse kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatud konkursi korras valitud ettevõtja poolt.

Jäätmekavaga haaratud endistes omavalitsustest on rakendatud korraldatud jäätmevedu. Iga endine omavalitsus moodustas ühe eraldi jäätmeveo piirkonna. Tabelis 6 on toodud korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliigid omavalitsustes ja andmed teenust osutavate ettevõtete kohta.

Tabel 6. Korraldatud jäätmeveo liigid ja teenust osutav ettevõtte

Endine omavalitsus	Jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliigid			Teenust osutav ettevõtte ja lepingu lõppkuupäev
	Segaolmejäätmed (20 03 01)	Paber ja kartong (20 01 01)	Suurjäätmed (20 03 07)	
Kiviõli	+	+	+	EKOVIR OÜ 11.12.2020
Lüganuse	+	+	-	RAGN-SELLS AS 31.08.2018
Sonda	+	+	-	EKOVIR OÜ 01.10.2017

Kiviõli linnas ja Lüganusel on teenust osutavale ettevõttele üle antud jäätmevaldajate register ja vedaja teostab jäätmete vedu kõikidelt jäätmeveopiirkonna jäätmevaldajatelt. Jäätmeveo tingimused ja veograafik on täpsustatud vedaja ning jäätmevaldaja vahelises lepingus.

Kiviõli linna haldusterritoorium moodustab ühe korraldatud jäätmeveo piirkonna. Kiviõli linnas peab segaolmejäätmete mahuteid tühjendama sagedusega, mis väldib mahutite ületäitumist, haisu ja kahjurite teket ning ümbruskonna reostust, kuid üldjuhul mitte harvemini, kui üks kord nelja nädala jooksul. Paberi ja kartongi jäätmete mahuteid tuleb tühjendada vastavalt vajadusele, vältides nende ületäitumist. Suurjäätmed tuleb ära vedada hiljemalt viie päeva jooksul alates jäätmevaldaja poolt esitatud tellimusest.

Lüganuse endine vald moodustab ühe korraldatud jäätmeveo piirkonna Lüganusel on minimaalne kogumismahutite tühjendamissagedus järgmine:

- eramutele, kuni 10 korteriga elamutele ja vähem kui 10 töötajaga juriidilistele isikutele, riigi või kohaliku omavalitsuse asutustele –olme- sh. segaolmejäätmete äravedu peab toimuma vähemalt üks kord nelja nädala jooksul (tiheasustusalal) ja üks kord 12 nädal jooksul (hajaasustusalal). Mahuti ületäitumise ja/või haisu tekke korral peab jäätmete äravedu olema tagatud sagedamini;
- 10 või enama korteriga elamutele, 10 või enama töötajaga juriidilistele isikutele, riigi või kohaliku omavalitsuse asutustele – segaolmejäätmed 1 kord nädalas, vanapaberi ja kartongijäätmed 1 kord nelja nädala jooksul.

Sonda endises vallas on korraldatud jäätmeveo piirkonnad moodustatud valla üldplaneeringuga määratud tiheasutusega aladel ja valla kompaktse hoonestusega külade osadel. Liitumine korraldatud olmejäätmeveoga on kohustuslik järgmistes piirkondades:

- 1) Erra aleviku jäätmeveopiirkond;
- 2) Sonda aleviku jäätmeveopiirkond;
- 3) Erra-Liiva küla jäätmeveopiirkond;
- 4) Koljala küla jäätmeveopiirkond.

Sondas on korraldatud jäätmeveo leping sõlmitud vedaja ja vallavalitsuse vahel ehk jäätmete äraveo eest tasub vald. Jäätmekonteinerid on paigaldatud nii avalikesse kohtadesse kui ka erakinnistutele.

Peale Kiviõli linna ning Lügänu ja Sonda valla lõplikku ühinemist oleks otstarbekas kui kogu uue omavalitsuse haldusterritoorium oleks üks korraldatud jäätmeveo piirkond. Tabelist 6 on aga näha, et korraldatud jäätmeveo lepingud lõppevad igas praeguses omavalituses eri aegadel. **Seega tuleks Sondas ja Lügänu peale praeguse lepingu lõppemist välja kuulutada korraldatud jäätmeveo konkurss tähtajaga kuni detsember 2020.**

2020 aasta jooksul tuleb kuulutada välja uus konkurss kogu uue omavalitsuse haldusterritooriumi hõlmava jäätmeveo hankelepingu sõlmimiseks, mis rakenduks alates 01.01.2021.a.

Korraldatud jäätmeveo rakendamise pole aga päris kadunud metsaaluste või suletud karjäärade reostamine jäätmevunnikutega. Eelkõige ulaladestatakse ehitus- ja lammutusjäätmeid, kuna lähimad käitluskohad on ca 40 km kaugusel asuvad Uikala Prügila AS ja MTÜ Lääne-Viru Jäätmekeskus.

2.1.2 Pakendijäätmete ning paberi- ja kartongi kogumine

Kiviõli linna üldkasutatavate pakendijäätmete ja paberi-kartongi kogumiskonteinerite asukohad ja suurus on toodud tabelis 7.

Tabel 7. Kogumiskonteinerid Kiviõli linnas

Kogumisvahendi aadress	Pakendijäätmete liik	Konteinerite arv	Konteineri maht
Soo tn 18	segapakend	1	1,5 m ³
Keskpuiestee 41	segapakend	1	1,5 m ³
Soo 3	segapakend	1	1,5 m ³
Kastani 2 ,kpl.	segapakend	2	1,5 m ³
Viru 11	segapakend	1	1,5 m ³
Viru 9	segapakend	1	1,5 m ³
Kastani 2	paber ja kartong	1	2,5 m ³
Lepa tee 10	paber ja kartong	1	2,5 m ³
Lepa tee 10	segapakend	1	2,5 m ³
Graniidi/Jõe	segapakend	1	2,5 m ³

Korraldatud jäätmeveo korras on Ekovir OÜ poolt Kiviõli linnas klientidele paigaldatud 71 paberi ja papi kogumise konteinerit kogumahuga 47580 liitrit ja keskmise tühjendussagedusega üks kord kuus.

Lüganuse piirkonna üldkasutatavate pakendijäätmete ja paberi-kartongi kogumiskonteinerite asukohad ja suurus on toodud tabelis 8.

Tabel 8. Kogumiskonteinerid Lüganusel

Asula	Kogumisvahendi aadress	Pakendijäätmete liik	Konteinerite arv	Ettevõtte	Konteineri maht
Purtse küla	Purtse kauplus-söökla	paber ja kartong	1	ETO	1,1 m ³
Purtse küla	Purtse kauplus-söökla	segapakend	1	ETO	2,5 m ³
Purtse küla	Purtse kaupluse taga	segapakend	1	TVO	1,5 m ³
Savala küla	Savala küla bussipeatus	paber ja kartong	1	ETO	1,1 m ³
Savala küla	Savala küla bussipeatus	segapakend	1	ETO	2,5 m ³
Savala küla	Savala katlamaja	segapakend	1	TVO	0,6 m ³
Püssi linn	Kooli 14 (A ja O kauplus)	segapakend	1	ETO	2,5 m ³
Püssi linn	Kooli 14 (A ja O kauplus)	paber ja kartong	1	ETO	2,5 m ³
Püssi linn	Metsa 4	segapakend	1	TVO	0,6 m ³
Püssi linn	Viru 6	segapakend	1	TVO	0,6 m ³
Püssi linn	Roodu pumbamaja	segapakend	1	TVO	0,6 m ³

Lüganuse alevik	Pargi 9/Kiviõli tee 27	segapakend	2	TVO	1,5 m ³
Lüganuse alevik	Papli 4	segapakend	1	TVO	0,6 m ³
Maidla küla	Mõisa (Maidla kooli parkla)	segapakend	1	TVO	0,6 m ³
Soonurme küla	Janeki pood	segapakend	1	TVO	0,6 m ³

Lüganuse piirkonnas on elanikel võimalik liituda pakendiringi teenusega, mida pakub Ragn-Sells.

Sonda üldkasutatavate pakendijäätmete ja paberi-kartongi kogumiskonteinerite asukohad on toodud tabelis 9.

Tabel 9. Kogumiskonteinerid Sondas

Asula	Kogumisvahendi aadress	Pakendijäätmete liik	Konteinerite arv	Ettevõtte
Sonda alevik	Metsa tn 26	paber ja kartong	1	ETO
Sonda alevik	Metsa tn 26	segapakend	1	ETO
Sonda alevik	Jaama tn 1 juures	paber ja kartong	1	ETO
Sonda alevik	Jaama tn 1 juures	segapakend	1	ETO
Sonda alevik	Lembitu tn 9	paber ja kartong	1	ETO
Sonda alevik	Lembitud tn 46	paber ja kartong	1	ETO
Erra alevik	Poe juures	paber ja kartong	1	ETO
Erra alevik	Poe juures	segapakend	1	ETO

Piirkonna endistest omavalitsustest on pakendikonteinerite paigaldamise leping taaskastutusorganistatsioonidega olemas Lüganuse ja Sonda vallal. Kiviõli linnal lepingut ei ole.

2.1.3 Jäätmete üleandmisvõimalused

Pandipakendeid on võimalik Kiviõlis ära anda järgmistes kauplustes - Maxima, Rimi, Konsum ja Grossi Toidukaubad. Lüganuse vallas on pandipakendeid võimalik ära anda - Püssi A ja O ja Purtse kaupluses. Sonda alevikus aga Helteri poes.

Aia- ja haljastusjäätmeid kompostitakse või põletatakse reeglina nende tekkekohas. Kiviõli linna parkide ja lasteaedade haljasaladelt kogutud haljastusjäätmed on viidud Uikala Prügilasse. Sonda vallas on Vainu küla territooriumile 2008.a. rajatud eraettevõtte poolt haavakoore kompostimise väljak.

Vanametalli saab ära anda OÜ Formet Grupp vastuvõtupunktis Kiviõlis, Sonda tee 3a ja AS Kuusakoski vastuvõtupunktis Jõhvi külas.

Kasutamiskõlbmatuid autorehve on võimalik üle anda Erra ohtlike jäätmete vastuvõtupunktis (vt punkt 2.2.1) ja Lügänuše Kummiservis OÜ-s aadressil Kiviõli tee 17a, Lügänuše alevik.

Majapidamises tekkinud ohtlikke jäätmeid saab üle anda Erra ohtlike jäätmete kogumispunktis (vt punkt 2.2.1).

Romusõidukite lähimad käitluskohad on Cryptus OÜ Ehitajate tee 120, Kohtla-Järvel ja FIE Vladimir Dudar Nortsu tee 2, Rakveres.

Ehitus- ja lammutusjäätmeid võetakse vastu Uikala Prügila AS-is ja MTÜ-s Lääne-Viru Jäätmekeskus. Asbestijäätmeid võetakse vastu Erra ohtlike jäätmete vastuvõtupunktis

Suurjäätmete kogumine toimub Kiviõlis korraldatud jäätmeveo raames. Lügänušel on korraldatud eraldi suurjäätmete kogumiskampaaniaid kaks korda aastas.

Riideid, nõusid, hobivahendeid, raamatuid, mänguasju ja muu sellist saab ära anda Rakvere Taaskasutuskeskuses Vahejaam MTÜ aadressil Koidula 1, Rakvere.

Ülaltoodud jäätmekäitlejate ja jäätmekäitluskohade loetelu ei ole täielik ning täiendavat infot leiab veebilehelt www.kuhuviia.ee.

2.2 Jäätmekäitluskohad

Lähimad jäätmekäitluskohad on ca 40 km kaugusel asuvad Uikala Prügila AS ja MTÜ Lääne-Viru Jäätmekeskus.

Uikala Prügila asub Ida-Virumaal, viie kilomeetri kaugusel Jõhvi linnast. Uikala prügila on kaasaegne jäätmekäitluskoh, kus on korraldatud jäätmete sortimine, taaskasutatavate jäätmete töötlemine ja vaheladustamine ning biolagunevate jäätmete kompostimine. Uikala prügilas võetakse vastu lisaks olmejäätmetele ka ehitus-lammutusjäätmeid, pakendijäätmeid, metallijäätmeid, reovee puhastussetteid, biolagunevaid jäätmeid jne.

MTÜ Lääne-Viru Jäätmekeskus paikneb Rakvere linnast ca 1 km kaugusel. Jäätmekeskuses on korraldatud olme- ja ohtlike jäätmete vastuvõtt, liigiti kogutud jäätmete järeksortimine, jäätmete pressimine ja pakendamine ning taaskasutusse, ladestamisele või põletamisele suunamine. MTÜ Lääne-Viru Jäätmekeskuses võetakse vastu lisaks olmejäätmetele ka ehitus-lammutusjäätmeid, pakendijäätmeid, metallijäätmeid, reovee puhastussetteid, biolagunevaid jäätmeid jne.

2.2.1 Erra ohtlike jäätmete kogumispunkt

Erra ohtlike jäätmete kogumispunkt asub Sondas, Erra alevikus, Puiestee tn 22 (vt joonis 3). Kogumispunktis võetakse ohtlikke jäätmeid vastu Kiviõli linna, Aseri valla, Sonda ja Lügänu piirkonna elanikelt. Kogutud jäätmed antakse üle jäätmevedajale, kelleks on Ragn-Sells AS. Jäätmete veokulud on seni kandnud omavalitsused, kust jäätmed on pärit.

Joonis 3. Ohtlike jäätmete kogumispunkti asukoht

Kogumispunktis võetakse vastu järgmisi jäätmeliike:

1. Õlifiltreid, reostunud materjale, värvi ning lahustijäätmeid.
2. Õlijäätmeid, vedelaid lahusteid ning värvijäätmeid.
3. Reostunud pakendeid.
4. Luminestsentslampe
5. Akud
6. Ravimijäätmed
7. Elavhõbedajäätmeid ning kemikaalijäätmeid
8. Patareid
9. Vanaelektroonika, külmikud
10. Vanarehvid
11. Asbestijäätmed/eterniit

Kogumispunkt rajati keskkonnainvesteeringute keskuse toel ja alustas tööd 2010 aasta alguses. Kogumispunkt on rajatud endise Erra sohvoosi hoonete vahelisele alale. Kogumispunkti on rajatud varjualune, kõvakattega plats ja piirdeaed ning paigaldatud autokaal (vt fotod 1 ja 2).

Foto 1. Erra ohtlike jäätmete kogumispunkti plats.

Foto 2. Erra ohtlike jäätmete kogumispunkti varjualune ja autokaal.

2.2.2 Ohtlike jäätmete ladestud

Kiviõli linna loodeservas kinnistul aadressiga Sonda tee 19 (katastritunnus 30901:001:0013) paikneb Kiviõli Keemiatööstuse OÜ poolkoksi prügila. Kinnistu pindala on 49,3 ha ja sihtotstarve on jäätmehooldla maa 100%. Kasutuselolev prügila on rajatud uuema tööstusjäätmete ja poolkoksi ladestu põhja- ja loodepoolsele nõlvale. Prügilasse ladestatakse põlevkivi utmise jääkprodukte - poolkoksi ja põlevkivituhka.

Ladestu ida- ja lõunanõlval, aadressiga Sonda tee 17 asub riigi kinnistu (katastri nr 30901:001:0016), mille kasutusotstarve on 100% üldkasutatav maa. 2009 a korraldati Eesti Keskkonnaministeeriumi poolt hange Sonda tee 17 kinnistul

asuva Kiviõli tööstusjäätmete ja poolkoksi prügila osa sulgemistööde projekteerimise-ehitamise töövõtja leidmiseks. Riigihanke võitis Skanska EMV AS, kes lõpetas sulgemistööd 2012 aasta lõpuks.

Vanem tööstusjäätmete ja poolkoksi ladestu paikneb Kiviõlis aadressil Mäepealse tee 1 (katastritunnus 30901:004:0015). Kiviõli vanem poolkoksi ladestu oli kasutusel aastatel 1922 kuni 1976. Aastatel 1924-1976 transporditi mäele 6,2 miljonit tonni poolkoksi. Mäe alune pind on 33,4 ha ning suhteline kõrgus 96 m. Poolkoksimäe jalamil asetses Kiviõli olmejäätmete prügila, mis suleti ja korrastati perioodil 2003-2004. Vanemale tööstusjäätmete ja poolkoksi ladestule on rajatud Kiviõli Seikluskeskus, mis avas uksed veebruaris 2013.a.

Lüganusel, Püssi linna lääneosas Purtse jõe vasakkaldal paikneb elektrijaama põlevkivituha ladestu (katastritunnus: 64501:001:0026). Püssi elektrijaam töötas 1937 aastast kuni 1973 aastani.

2.3 Jäätmeteke

Ühinenud omavalitsuste jäätmetekke kohta saab ülevaate tabelist 10, mis on koostatud Keskkonnaagentuuri jäätmearuandluse infosüsteemi JATS andmete põhjal.

2013 aasta oktoobris ühinesid Lüganuse vald, Maidla vald ja Püssi linn üheks omavalitsuseks - Lüganuse vallaks. Tabelis 6 on arvestatud perioodil 2011-2013 kõigis kolmes omavalitsuses tekkinud jäätmetega.

Kiviõli linnas tekkis perioodil 2011 kuni 2015 keskmiselt 322 500 tonni jäätmeid, millest ca 96% moodustavad Kiviõli Keemiatööstuse OÜ-s põlevkivi utmisel tekkinud jäätmed ja tööstusjäätmete prügila sulgemisel kasutatud kaevandusjäätmed.

Lüganuse vallas tekkis perioodil 2011 kuni 2015 keskmiselt 336 000 tonni jäätmeid. 2011 ja 2012 moodustasid jäätmetest ca 96% Aidu karjääris tekkinud kaevandusjäätmed. AS Enefit kaevandused AS-le kuulunud Aidu karjääris lõpetati põlevkivi kaevandamine 2012 aastal. Perioodil 2013-2015 moodustasid tekkinud jäätmetest ca 75% Püssi linnas asuva AS Repo Vabrikud puitlaastplaatide tootmisel tekkinud puidujäätmed.

Sonda vallas tekkis perioodil 2011 kuni 2015 keskmiselt 703 000 tonni jäätmeid aastas. 2013 kuni 2015 moodustasid 99% tekkinud jäätmetest Sonda põlevkivikaevandustes tekkinud kaevandusjäätmed.

Tabel 10. Kiviõli, Lüganeuse ja Sonda jäätmeliikide kogused aastate lõikes (tonni, allikas: <https://jats.keskkonnainfo.ee>).

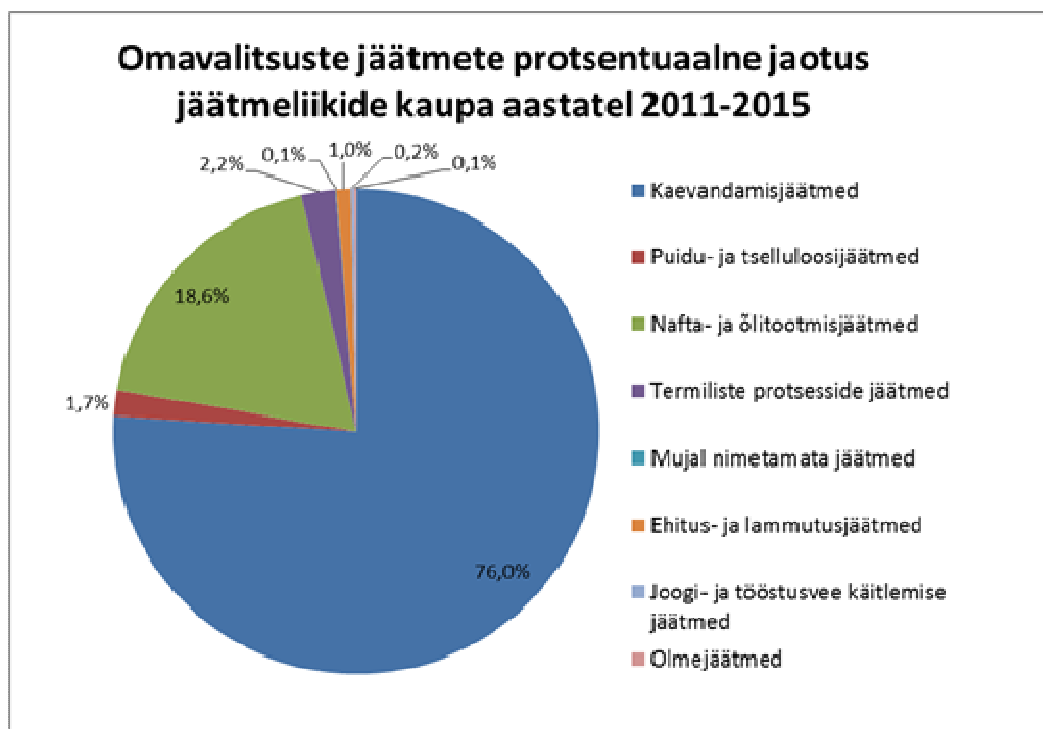
Jäätmeliik	Jäätmete põhigrupi nimi	Kiviõli linn					Lüganeuse vald					Sonda vald					KOKKU, TONNI	%
		2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015		
1	Maavarade ja maa-ainese uuringutel, kaevandamisel ning füüsikalisel ja keemilisel töötlemisel tekkinud jäätmed	0,0	174 878,7	0,0	-24 062,0	0,0	1 073 440,0	437 273,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	74 003,9	101 597,3	3 336 775,0	5 173 905,9	76,0%
2	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil ning toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed	32,6	0,9	0,0	12,1	1,2	140,4	102,3	124,3	106,1	130,3	0,3	0,2	1,5	0,2	0,0	652,4	0,0%
3	Puidu töötlemisel, plaatide ja mööbli ning tselluloosi, paberi ja kartongi tootmisel tekkinud jäätmed	17,2	0,0	0,0	0,0	0,0	16 762,4	25 238,2	30 104,0	22 219,6	20 248,8	535,5	0,0	671,6	0,0	0,0	115 797,3	1,7%
4	Naha-, karusnaha- ja tekstiilitööstusjäätmed	79,5	75,5	0,0	0,0	93,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	248,1	0,0%
5	Nafta ja õli rafineerimisel ning fraktsioneerimisel, maagaasi puhastamisel ja kivisöe ning põlevkivi utmisel tekkinud jäätmed	247 881,4	208 589,6	240 629,7	263 017,1	309 279,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 269 397,7	18,6%
6	Anorgaanilistes keemiaprotsessides tekkinud jäätmed	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0%
7	Orgaanilistes keemiaprotsessides tekkinud jäätmed	0,0	6,3	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,3	0,0%
8	Pinnakatete (värvide, lakide ja klaasjate emailide), liimide, hermeetikute ja trükitähtide valmistamisel, kokkusegamise, jaotamise ja kasutamise tekkinud jäätmed	0,0	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	2,1	0,9	2,2	3,6	12,3	0,0%
9	Fotograafiajäätmed	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0%
10	Termilistes protsessides tekkinud jäätmed	39 287,9	26 834,2	18 843,8	31 916,0	33 584,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,0	1,9	2,1	150 470,9	2,2%
11	Metallide ja muude materjalide pinnatöötlusel ja pindamisel ning värviliste metallide hüdrotermilise protsessides tekkinud jäätmed	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0%
12	Metallide ja plastide mehaanilisel vormimisel ning füüsikalisel ja mehaanilisel pinnatöötlemisel tekkinud jäätmed	10,8	14,1	7,3	252,4	199,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	483,8	0,0%
13	Õli- ja vedelkütusejäätmed (välja arvatud toiduõlid ning jaotistes 05, 12 ja 19 nimetatud jäätmed)	12,6	8,9	12,2	8,9	14,6	22,6	0,0	3,8	31,8	0,8	0,0	0,2	0,4	0,2	0,1	117,1	0,0%
14	Orgaaniliste lahustite, külmutusagensi- ja vahu- või aerosoolikandegaasijäätmed (välja arvatud jaotistes 07 ja 08 nimetatud jäätmed)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0%
15	Pakendijäätmed; nimistus mujal nimetatud adsorbendid, puhastuskaltsud, filtermaterjalid ja kaitseriie	125,8	138,0	133,7	115,4	195,0	76,7	707,2	85,4	90,0	76,1	37,1	38,0	30,5	37,7	33,0	1 919,5	0,0%
16	Nimistus mujal nimetatud jäätmed	136,1	284,0	564,4	1 427,2	799,4	42,4	19,7	50,2	208,2	31,0	6,0	33,3	8,2	8,1	2,0	3 619,9	0,1%
17	Ehitus- ja lammutusprahd (sealhulgas saastunud maa-aladelt eemaldatud pinnas)	1 431,0	5 527,0	3 317,6	3 868,0	2 645,2	1 509,6	6 893,9	40 055,7	2 418,1	401,5	73,9	139,7	250,9	877,0	212,5	69 621,5	1,0%
18	Inimeste ja loomade tervishoiu või sellega seonduvatel uuringutel tekkinud jäätmed (välja arvatud köögi- ja sööklajajäätmed, mis ei ole tervishoiuga otseselt seotud)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0%
19	Jäätmekäitlusteetvõtete, ettevõttevälise reoveepuhastite ning joogi- ja tööstusvee käitlemisel tekkinud jäätmed	0,0	0,0	3 654,7	5 040,0	5 145,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13 839,8	0,2%
20	Olmejäätmed (kodumajapidamisjäätmed ja samalaadsed kaubandus-, tööstus- ja ametiasutustejäätmed), sealhulgas liigiti kogutud jäätmed	1 480,1	1 283,1	1 319,2	1 152,6	1 099,7	609,9	597,5	680,4	579,9	561,8	52,3	78,8	107,8	138,7	147,8	9 889,6	0,1%
KOKKU:		290 495	417 640	268 485	282 750	353 057	1 092 604	470 832	71 104	25 654	21 450	707	293	75 076	102 663	3 337 176	6 809 984	100%

2.3.1 Jäätmete liikide kaupa

Kiviõli linnas ning Lügänu se ja Sonda vallas tekkis perioodil 2011 kuni 2015 kokku 6,8 miljonit tonni jäätmeid.

Graafikul 1 on toodud Kiviõli linnas ning Lügänu se ja Sonda vallas kokku tekkinud jäätmete protsentuaalne jaotus suurimate jäätmeliikide kaupa.

Graafik 1. Omavalitsuste jäätmetekke potsentuaalne jaotus suurimate jäätmeliikide kaupa aastatel 2011-2015 (Allikas: <https://jats.keskkonnainfo.ee>)

Kõige rohkem tekkis omavalitsustes põlevkivi kaevandamisjäätmeid, kokku 76% kogu jäätmetekkest. Kaevandamisjäätmed tekkisid Aidu ja Sonda põlevkivikaevandustes.

18,6% jäätmete kogutekkest moodustasid Kiviõli Keemiatööstuse OÜ-s põlevkivi utmisel tekkinud nafta- ja õlitootmisjäätmed.

2,2% jäätmetest moodustasid Kiviõli Keemiatööstuse OÜ-s termilistes protsessides tekkinud põlevkivikolde- ja lendtuhk.

1,7% jäätmetest moodustasid põhiliselt Püssi linnas asuvas puitlaastplaatide tootmisettevõttes AS Repo Vabrikud tekkinud puidujäätmed.

Ehitus- ja lammutusjäätmed moodustasid 1,0% ja jäätmekäitluses tekkis mineraaljätmeid kokku 0,2% kogu jäätmetekkest. Olmejäätmete osakaal kogu jäätmetekkes oli 0,1 %.

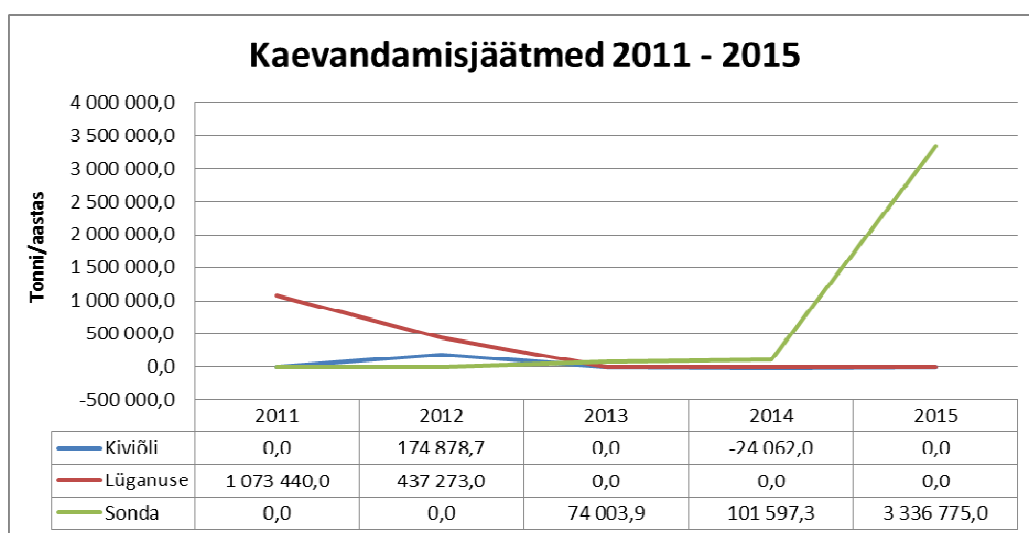
2.3.1.1 Kaevandamisjätmed

Kaevandamisjätmed tekkisid perioodil 2011 kuni 2015 Aidu ja Sonda põlevkivikaevandustes. AS Enefit kaevandused AS-le kuulunud Aidu karjääris lõpetati põlevkivi kaevandamine 2012 aastal.

Sonda vallas paikneb üks suur põlevkivikaevandus, mis alustas tööd 2013 aastal. Põlevkivikaevandusel on kaks arendajat: Sonda põlevkivikaevanduse arendaja on Viru Keemia Grupp AS ja Sonda II põlevkivikaevanduse arendaja on Kiviõli Keemiatööstuse OÜ. Kokku on ühtse kaevanduse maksimaalse kaevandamismaht 4,7 miljonit tonni põlevkivi aastas.

Graafikul 2 on toodud 2011-2015 tekkinud kaevandusjätmete mahud.

Graafik 2. Ajavahemikus 2011-2015 tekkinud kaevandamisjätmed (Allikas: <https://jats.keskkonnainfo.ee>)

Sonda põlevkivikaevandustes tekkinud jäätmetest on ajavahemikus 2013-2015 taaskasutatud ca 650 000 tonni ehk ca 20% tekkinud kaevandamisjätmetest.

Lügánuse vallas asunud suletud Aidu karjääris tekkinud jäätmetest taaskasutati ajavahemikus 2011-2012 ca 1,04 ja transporditi välja ca 0,47 miljonit tonni jäätmeid.

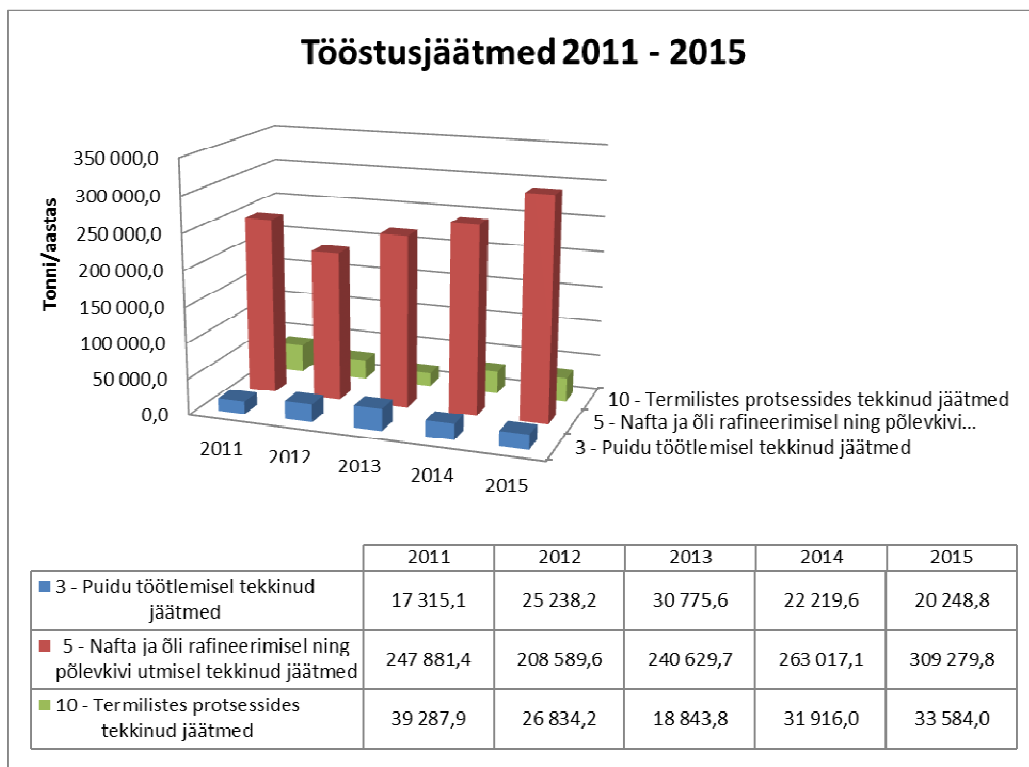
2.3.1.2 Tööstusjätmed

Peamised tööstusjätmeid tekitavad ettevõtted jäätmekavaga hõlmatavas piirkonnas on Kiviõli Keemiatööstuse OÜ Kiviõli linnas ja Püssi linnas AS Repo Vabrikud ning Skano Fibreboard OÜ Püssi.

Kiviõli Keemiatööstuse OÜ-s tekivad põlevkiviõli tootmisel utmismeetodil poolkoks (jäätmeliik nr 5) ning põlevkivikolde- ja lendtuhk (jäätmeliik nr 10). AS-is Repo Vabrikud tekib puitlaastplaatide tootmisel puidujätmeid saepuru ja laastude näol (jäätmeliik nr 3).

Graafikul 3 on toodud 2011-2015 tekkinud tööstusjätmete mahud.

Graafik 3. Ajavahemikus 2011-2015 tekkinud tööstusjätmed (Allikas: <https://jats.keskkonnainfo.ee>)

2.3.1.3 Ehitus- ja lammutusjätmed

Ehitus- ja lammutustöödel tekib jätmeid, mida nende mõõtmete või kaalu või ohtlikkuse tõttu ei tohi olmejätmete konteinerisse panna. Sellisteks jätmeteks on näiteks kivid, betoon, pinnas, kipsijätmed, kannud, asfaldijääd, eterniit, vannid ja wc potid, puit, metall jne. Ehitus- ja lammutusjätmete teke aastatel 2011 kuni 2015 on nähtav graafikul 8.

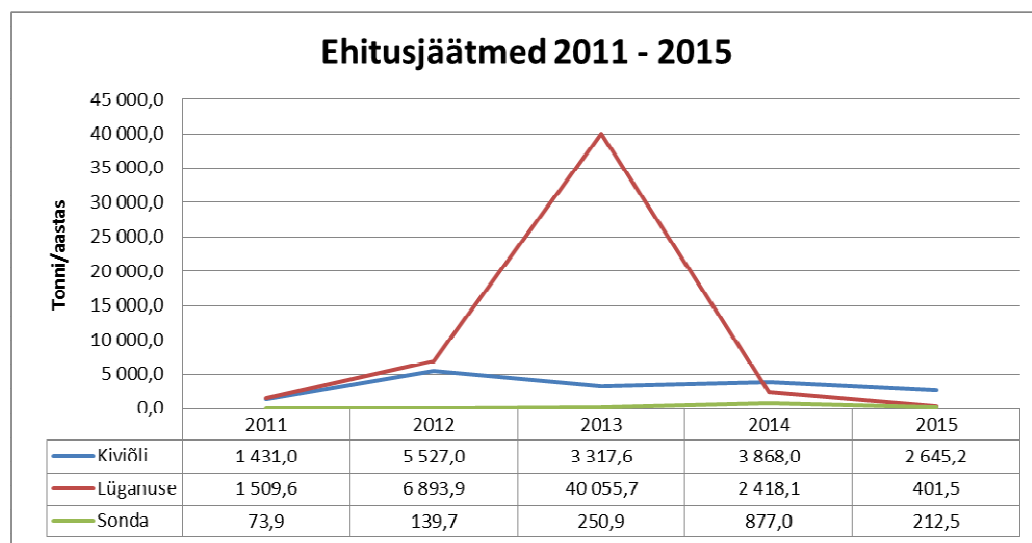
Enim sisaldasid ehitus- ja lammutusjätmed segaehitusprahti - ca 40 000 tonni ehk 57% ehitus-lammutusjätmete kogutekkest. 2013 aastal tekkis Maidla vallas (praeguse Lüganeuse valla osa) segaehitusprahti 37 009 tonni, millest taaskasutati 37 000 ja välja viidi 9 tonni. Eeldatavalt tekkis selline kogus segaehitusprahti

Aidu karjääri rajatiste lammutustööde käigus. Sonda valla tekkis enim segaehitusprahi 2014 aastal (511 tonni) seoses Erra endise sohvoosikontori lammutamisega.

Ehitus-lammutusjäätmed sisaldasid palju ka mustmetalli – ca 18 000 tonni ehk 26% ehitus-lammutusjäätmete kogutekkest. Kiviõli linnas tekkis aastas keskmiselt 1900 tonni mustmetallijäätmeid.

Kiviõli linnas ja Lügänuuse vallas tekkis 2012 aastal vastavalt 1150 ja 3300 tonni süvenduspinnast.

Graafik 4. Ehitus- ja lammutusjäätmed omavalitsustes aastatel 2011 kuni 2015
(Allikas: <https://jats.keskkonnainfo.ee>)

Kui mitte arvestada 2013 aastal Maidla vallas tekkinud eriti suurt segaehitusprahi kogust, siis omavalitsuste liidetud keskmine ehitus-lammutusjäätmete teke ajavahemikul 2011-2015 oli 6524 tonni/aastas.

2.3.1.4 Olmejäätmed

Olmejäätmete teke aastatel 2011 kuni 2015 on nähtav graafikul 5.

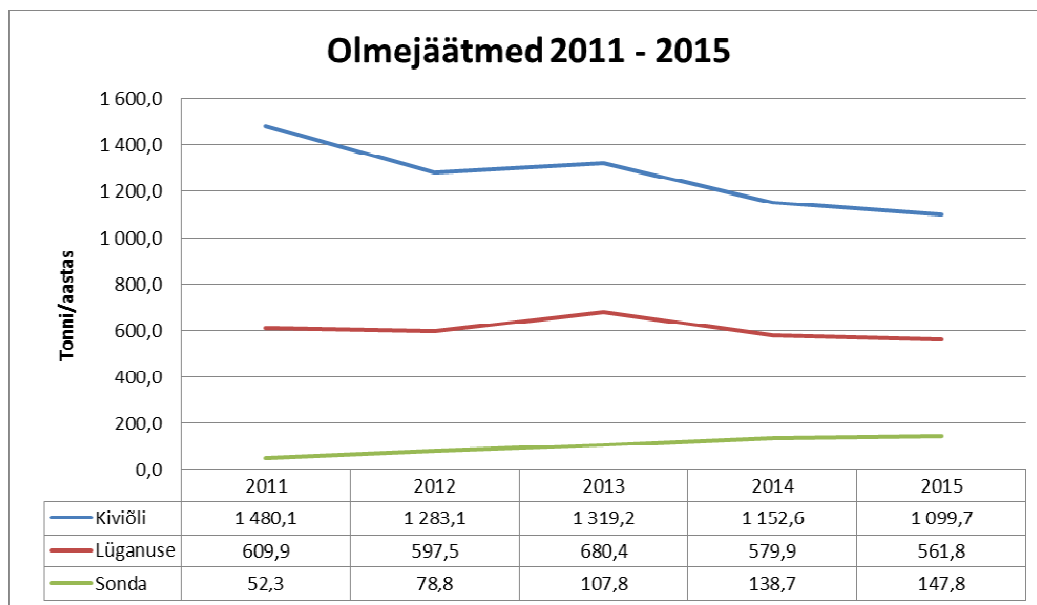
Kiviõli linnas, kus olmejäätmete teke on piirkonna suurim, on tähendatav olmejäätmete tekke järk-järguline vähenemine – kui 2011 aastal tekkis linnas 1480 tonni olmejäätmeid siis 2015 aastal 1100 tonni ehk 25% vähem.

Ka Lügänuuse valla olmejäätmete teke on aastatega vähenenud – kui 2011 aastal tekkis 610 tonni olmejäätmeid siis 2015 aastal 562 tonni ehk 8% vähem.

Sonda vallas aga on toimunud 65% suurune olmejäätmete tekke tõus – kui 2011 aastal tekkis 52 tonni olmejäätmeid siis 2015 aastal juba ca 148 tonni.

Omavalitsuste liidetud keskmine olmejäätmete teke ajavahemikul 2011-2015 oli 1978 tonni/aastas.

Graafik 5. Olmejäätmete kogused omavalitsustes 2011 kuni 2015 (Allikas: <https://jats.keskkonnainfo.ee>)

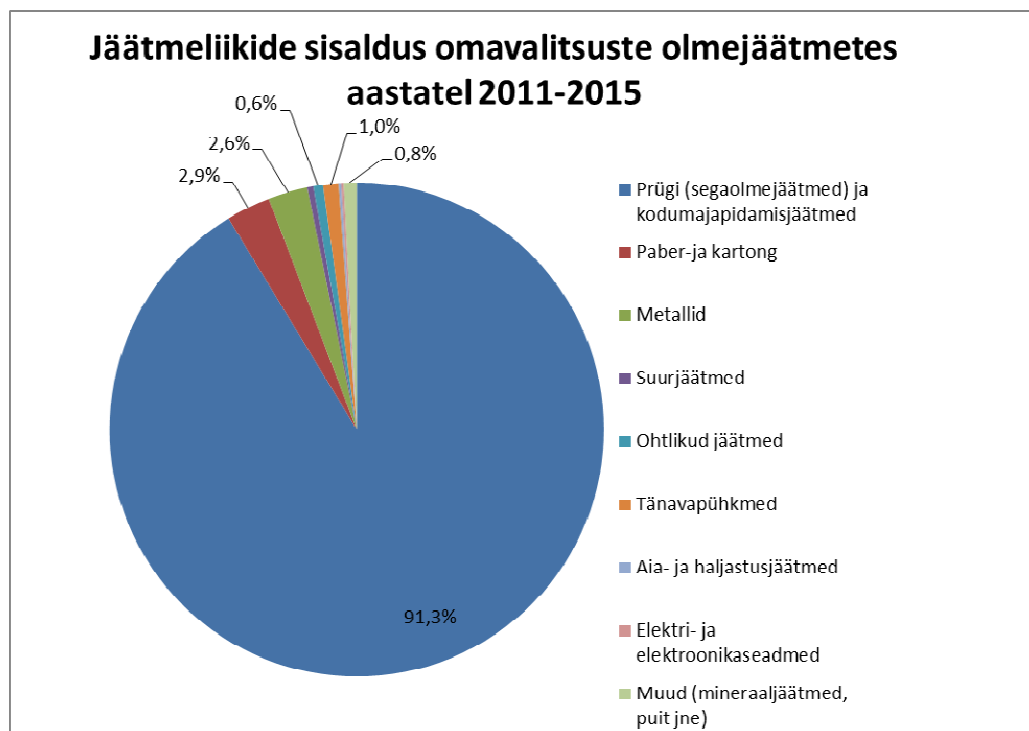

Omavalitsuste olmejäätmete koostis aastatel 2011 kuni 2015 on toodud tabelis 11 ja graafikul 6.

Tabel 11. Omavalitsuste olmejäätmete liigiline koostis (tonni, allikas: <https://jats.keskkonnainfo.ee>).

Olmejäätmete liik	Olmejäätmeid kokku 2011-2015, tonni	%
Prügi (segaolmejäätmed) ja kodumajapidamisjäätmed	9 030,8	91,3
Paber- ja kartong	285,6	2,9
Metallid	254,8	2,6
Suurjäätmed	40,1	0,4
Ohtlikud jäätmed	62,5	0,6
Tänavapühkmed	99,3	1,0
Aia- ja haljastusjäätmed	17,1	0,2
Elektri- ja elektroonikaseadmed	15,9	0,2
Muud (mineraaljäätmed, puit jne)	83,5	0,8
KOKKU	9 889,5	100,0

Graafik 6. Jäätmeliikide sisaldus omavalitsuste olmejäätmetes aastatel 2011 kuni 2015 (Allikas: <https://jats.keskkonnainfo.ee>)

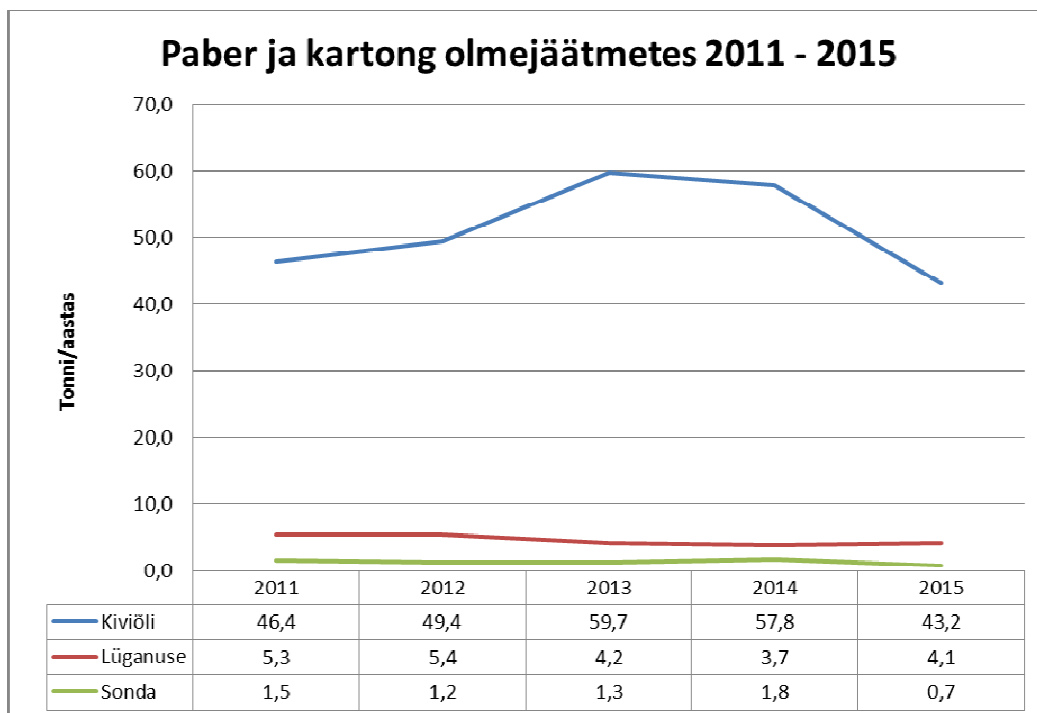

Nagu graafikult 6 on näha moodustavad segaolmejäätmed ja kodumajapidamisjäätmed 91% kogu olmejäätmete kogumassist. Paber- ja kartong moodustas 2,9%, metallijäätmed 2,6% ja tänavapühkmed 1,0% olmejäätmete kogumassist. Ülejäänud jäätmeliikide sisaldus jäi alla 1% olmejäätmete kogumassist.

2.3.1.4.1 Paber ja kartong

Paber- ja kartong moodustas 2,9% olmejäätmete kogumassist. Graafikul 7 on toodud omavalitsuste paberi- ja kartongi kogused.

Graafik 7. Paberi ja kartongi sisaldus olmejäätmetes (Allikas: <https://jats.keskkonnainfo.ee>)

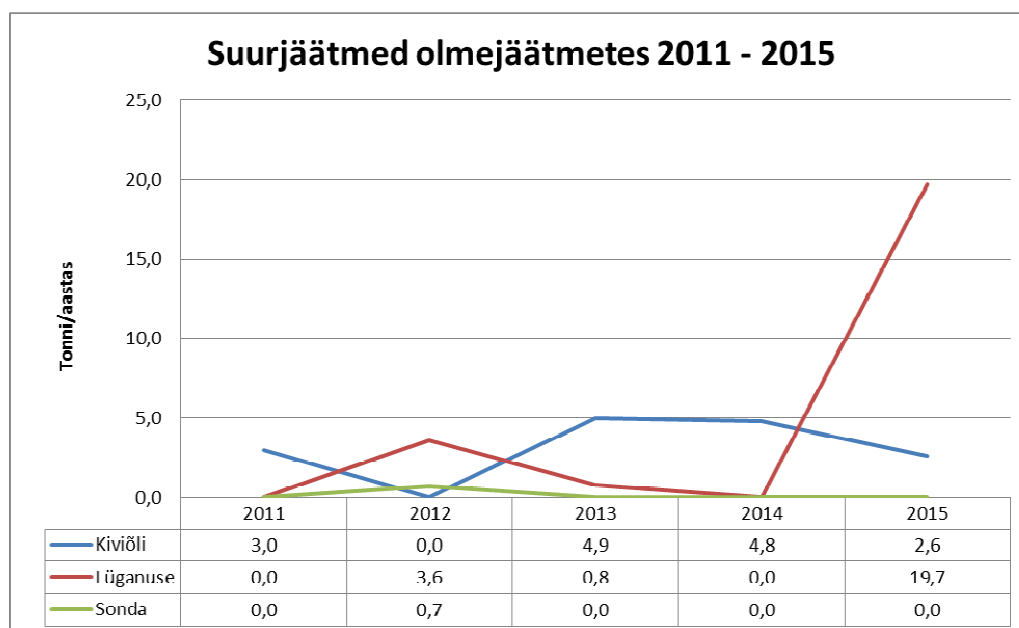

Omavalitsuste liidetud keskmine paberi- ja kartongi teke ajavahemikul 2011-2015 oli 57,1 tonni/aastas.

2.3.1.4.2 Suurjäätmed

Suurjäätmed moodustasid 0,4% olmejäätmete kogumassist. Graafikul 8 on toodud omavalitsuste suurjäätmete kogused.

Graafik 8. Suurjäätmete sisaldus olmejäätmetes (Allikas: <https://jats.keskkonnainfo.ee>)

Omavalitsuste liidetud keskmine suurjätmete teke ajavahemikul 2011-2015 oli 8,0 tonni/aastas.

2.3.1.5 Pakendijäätmed

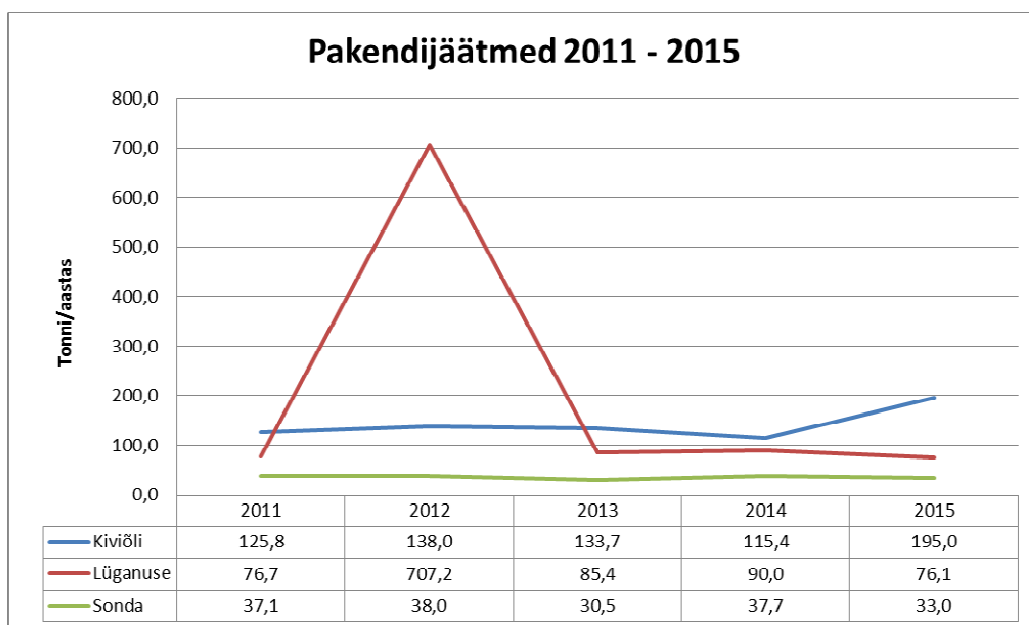
Graafikul 9 on toodud piirkonna omavalitsuste suurjätmete teke. Pakendijäätmeid on piirkonnas kõige rohkem kogutud Kiviõli linnas, keskmiselt 141,6 tonni/aastas.

Lüganuse vallas on pakendijäätmeid keskmiselt kogutud 79,3 tonni/aastas, kui mitte arvestada 2012 aastal Püssis AS-is Repo Vabrikud tekkinud ja taaskasutatud suurt puitpakendijäätmete kogust 639 tonni.

Sonda vallas tekkis keskmiselt 35,2 tonni pakendijäätmeid aastas.

Piirkonna pakendijäätmete koguteke on aja jooksul ühtlaselt suurenenud. Piirkonna pakendijäätmete teke elaniku kohta 2015 aastal oli 27 kg/aastas.

Graafik 9. Pakendijäätmete teke omavalitsustes aastatel 2011 kuni 2015
(Allikas: <https://jats.keskkonnainfo.ee>)

2.3.1.6 Ohtlikud jäätmed

Piirkonna omavalitsuste statistika kohane ohtlike jäätmete teke on toodud tabelis 12 ja graafikul 10. Tabelis ei kajastu nafta ja õli rafineerimisel ning põlevkivi utmisel tekkinud ohtlikud jäätmed (poolkoks) ja termilistes protsessides tekkinud ohtlikud jäätmed (põlevkivikoldetuhk).

Omavalitsuste liidetud keskmine ohtlike jäätmete teke ajavahemikul 2011-2015 oli 365,4 tonni/aastas, kui mitte arvestada Kiviõlis ja Lüganusel 2014 aastal tekkinud saastunud pinnase ja õli sisaldavate setete erandlikult suurte kogustega.

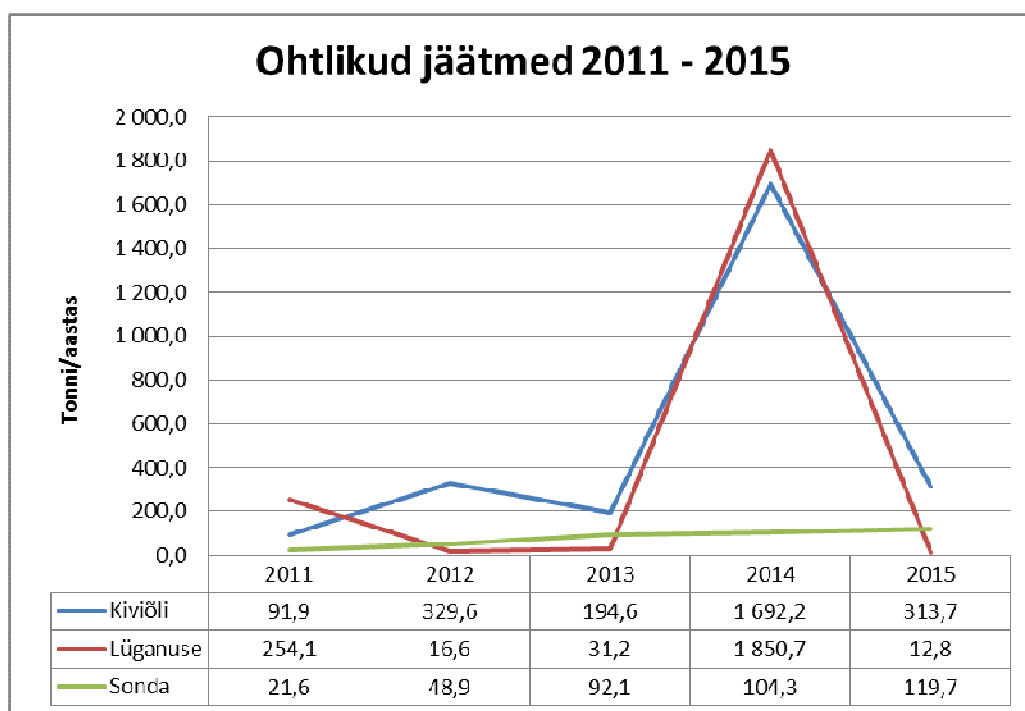
Tabel 12. Omavalitsuste ohtlike jäätmete teke (tonni, allikas: <https://jats.keskkonnainfo.ee>).

Omavalitsus	Aasta				
	2011	2012	2013	2014 *,**	2015
Kiviõli	91,9	329,6	194,6	1 692,2	313,7
Lüganuse	254,1	16,6	31,2	1 850,7	12,8
Sonda	21,6	48,9	92,1	104,3	119,7
KOKKU	367,7	395,1	317,9	3 647,2	446,2

* Kiviõli linnas tekkis 2014 aastal 1013 tonni õli sisaldavaid setteid ja 530 tonni saastunud pinnast

** Lügavuse vallas tekkis 2014 aastal 1652 tonni saastunud pinnast ja 152 tonni õli sisaldavaid setteid, mis tekkisid eeldatavalt Aidu karjääri õlimahutite likvideerimise käigus.

Graafik 10. Ohtlike jäätmete teke omavalitsustes aastatel 2011 kuni 2015 (Allikas: <https://jats.keskkonnainfo.ee>)

Piirkonna ohtlike jäätmete kogumine elanikkonnalt on alates 2012 aastast toimunud Sonda vallas asuvas Erra ohtlike jäätmete kogumispunkti. Kogumispunktis vastu võetud ohtlike jäätmete kogused (kilogrammides) on toodud tabelis 13.

Tabel 13. Erra ohtlike jäätmete kogumispunktis vastu võetud jäätmekogused

Jäätmeliik	2012				
	Sonda	Kiviõli	Lüganuse	Aseri	KOKKU
Asbest	9 650	11 431	16 028	1 140	38 249
Vanaõli	35	55	78	3	171
Õli- ja kütusefiltrid	19	12	27	0	58
Kemikaalid	18	6	31	0	55
Reostunud pakend	84	166	430	13	693
Värvijäätmed	347	220	493	7	1 067

Patareid/akud	421	124	20	157	722
Päevavalguslambid	26	919	25	379	1 349
Elavhõbe	0	3	8	0	11
Jäätmeliik	2013				
	Sonda	Kiviõli	Lüganuse	Aseri	KOKKU
Asbest	25 463	20 663	20 034	1 362	67 522
Vanaõli	17	25	72	0	114
Õli- ja kütusefiltrid	12	0	54	0	66
Kemikaalid	1 057	52	122	9	1 240
Reostunud pakend	248	57	178	7	490
Värvijäätmed	175	108	249	13	545
Päevavalguslambid	26	11	42	0	79
Ravimid	70	123	53	0	246
Elavhõbe	0	0	0	0	0
Jäätmeliik	2014				
	Sonda	Kiviõli	Lüganuse	Aseri	KOKKU
Asbest	28 874	38 443	16 632	4 150	88 099
Vanaõli	12	111	73	4	200
Kemikaalid	139	26	159	15	339
Reostunud pakend	767	98	229	15	1 109
Värvijäätmed	834	1 007	361	21	2 223
Patareid/akud	76	122	100	26	324
Ravimid	5	3	0	0	8
Jäätmeliik	2015				
	Sonda	Kiviõli	Lüganuse	Aseri	KOKKU
Asbest	19 481	41 481	20 828	1 529	83 319
Vanaõli	8	58	6	17	89
Õli- ja kütusefiltrid	7	3	75	0	85
Kemikaalid	38	44	21	3	106
Reostunud pakend	374	468	398	39	1 279
Värvijäätmed	638	579	1 570	855	3 642
Patareid/akud	17	0	24	0	41
Päevavalguslambid	7	87	50	4	148
Ravimid	17	4	6	0	27
Elavhõbe	0	0	17	0	17
Jäätmeliik	2016				
	Sonda	Kiviõli	Lüganuse	Aseri	KOKKU
Asbest	15 450	33 128	74 838	8 665	132 081
Kemikaalid	52	48	318	27	445
Reostunud pakend	304	90	38	0	432
Värvijäätmed	103	550	1 334	56	2 043

Erra ohtlike jäätmete kogumispunktis on kõige rohkem vastu võetud asbestijäätmeid. Palju on võetud ka värvijäätmeid ja kemikaale ning reostunud pakendeid.

2.3.1.6.1 Asbestijäätmed

Tablis 14 on toodud statistika kohane asbestijäätmete teke aastatel 2011-2015.

Tabel 14. Asbestijäätmete teke aastatel 2011-2015 (Allikas: <https://jats.keskkonnainfo.ee>)

Omavalitsus	Aasta				
	2011	2012	2013	2014	2015
Kiviõli	12,1	35,8	17,3	21,7	2,8
Lüganuse	10,0	0,0	3,3	7,7	1,8
Sonda	18,3	38,4	72,2	88,1	89,2
Kokku	40,3	74,2	92,9	117,5	93,8

Võrreldes tabeleid 13 ja 14 on näha, et riiklikus statistikas on enamus Erra ohtlike jäätmete kogumispunktis vastu võetud asbestijäätmetest kantud Sonda valla arvele.

Omavalitsuste liidetud keskmine asbestijäätmete teke ajavahemikul 2011-2015 oli 83,7 tonni/aastas. Samas on tabelist 9 näha kogutavate asbestijäätmete koguste pidevat kasvu.

2.3.1.6.2 Vanaõli

Tablis 15 on toodud statistika kohane vanaõli (jäätmeliik 13) teke aastatel 2011-2015. Omavalitsuste liidetud keskmine vanaõli teke ajavahemikul 2011-2015 oli 42,1 tonni/aastas.

Tabel 15. Vanaõli teke aastatel 2011-2015 (Allikas: <https://jats.keskkonnainfo.ee>)

Omavalitsus	Aasta				
	2011	2012	2013	2014	2015
Kiviõli	12,5	8,9	12,2	8,9	14,6
Lüganuse	31,6	101,6	3,8	14,8	0,8
Sonda	0,0	0,2	0,4	0,2	0,1
Kokku	44,1	110,7	16,3	23,9	15,6

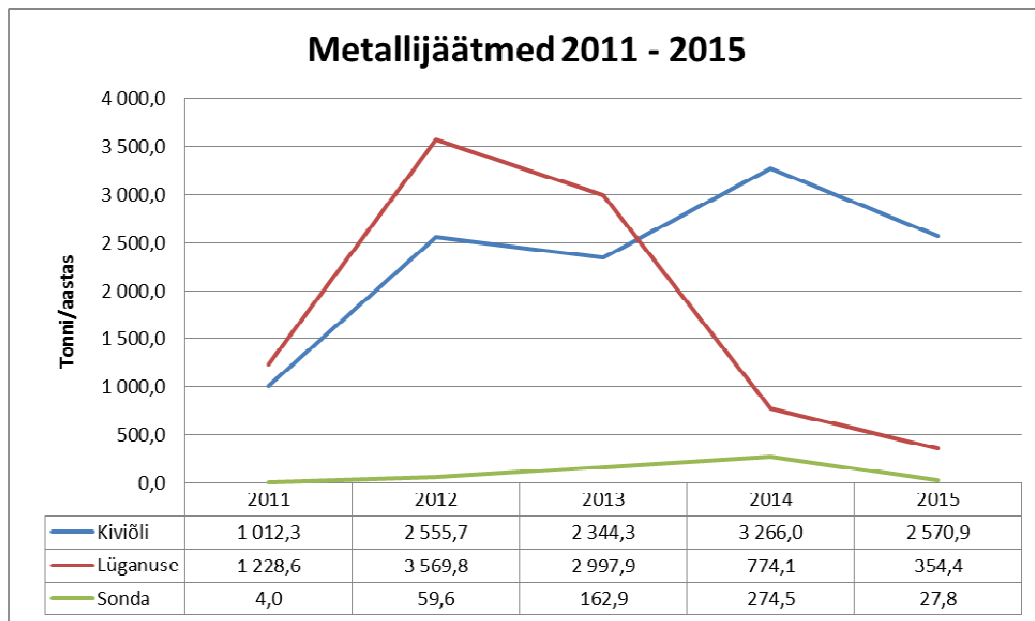
Lisaks tabelis 10 toodud vanaõli kogustele tekkis Kiviõli Keemiatööstuse OÜ-s mahutite põhjaseteid (muu vanaõli, 05 01 03*) perioodil 2011-2015 ca 900 tonni ehk keskmiselt 181 tonni/aastas.

2.3.1.7 Metallijäätmed

Metallijäätmeid tekkis piirkonna omavalitsustes kõige rohkem 2012 aastal – kokku 6185 tonni. Vastavalt graafikule 11 on metallijäätmete koguteke alates 2013 aastast järk-järgult langenud.

Omavalitsuste liidetud keskmine metallijäätmete teke ajavahemikul 2011-2015 oli 4241 tonni/aastas.

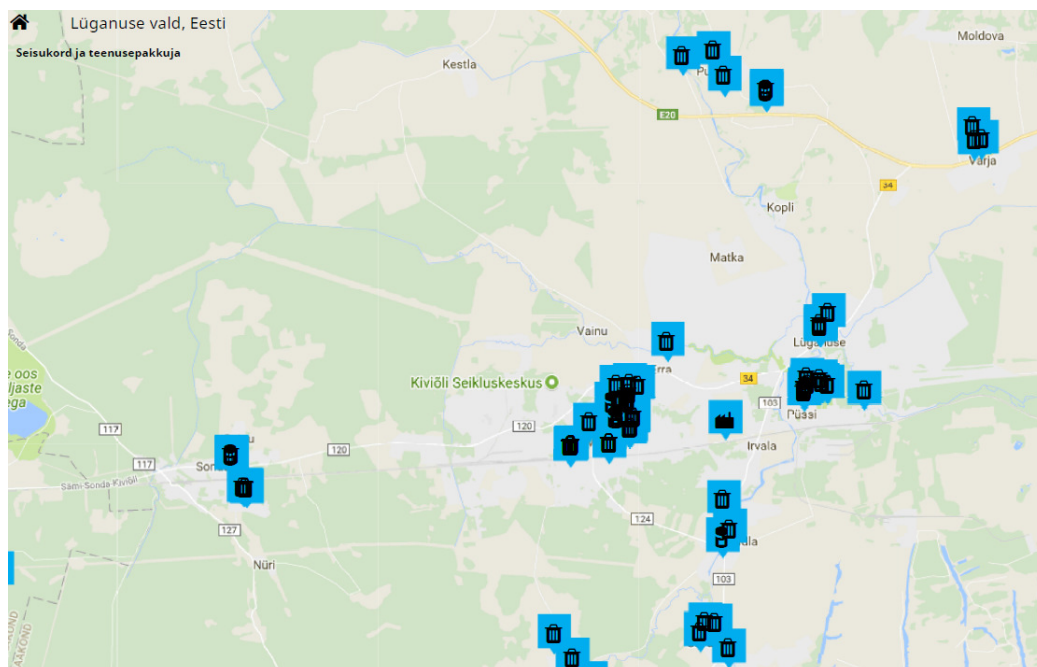
Graafik 11. Metallijäätmete teke omavalitsustes aastatel 2011 kuni 2015
(Allikas.: <https://jats.keskkonnainfo.ee>)

2.4 Jäätmenõustamine ja -teavitus

Infot jäätmehoolduse õigusaktide, korraldatud jäätmeveo, kohtsortimise ja jäätmekäitlusettevõtete kohta saab ühinenud omavalitsuste kodulehtedelt. Erra ohtlike jäätmete kogumispunkti vastuvõtuajad ja vastuvõetavad jäätmeliigid on samuti kõikide piirkonna omavalitsuste kodulehtedel olemas. Kodulehtedel on ära toodud ka jäätmemajanduse eest vastutavate ametnike kontaktid. Lisaks ilmuvad kohalikes lehtedes paar korda aastas jäätmehoolduse teemalised artiklid.

Omavalitsuse elanikele on suureks abiks veebilehekül www.kuhuviia.ee, mis näitab, kus asuvad pakendikonteinerid (joonisel tähistatud prügikastiga), taaraautomaadid (joonisel tähistatud purgiga), jäätmejaamad (joonisel tähistatud ehitisega) jms. Väljavõte veebilehelt jäätmekava piirkonna on välja toodud joonisel 4. Samalt veebileheküljelt saab uurida ka jäätmete sorteerimise kohta.

Joonis 4. Väljavõte veebilehelt www.kuhuviia.ee jäätmekava piirkonna kohta

Keskkonnaministeerium on loonud kodulehe www.lõke.ee, kuhu on koondatud info, miks ei tohi jäätmeid lõkkes põletada ning kuhu tuleks jäätmed viia, et olla veendunud nende keskkonnasäästlikkus käitlemises.

2.5 Jäätmehoolduse korraldus vallas

Jäätmehoolduse korraldus omavalitsustes oli reguleeritud järgmiste õigusaktidega:

- Kiviõli linna jäätmehoolduseeskiri võeti vastu 26.06.2008 nr 41, muudatus jõustus 03.06.2014;
- Kiviõli linna korraldatud jäätmeveo rakendamise kord võeti vastu 26.06.2008 nr 42, muudatus jõustus 02.06.2014;
- Kiviõli linna jäätmevaldajate registri asutamine ja jäätmevaldajate registri pidamise põhimäärus, vastu võetud 26.06.2008 nr 43;
- Lüganuse valla jäätmehoolduseeskiri võeti vastu 21.08.2014 nr 38;
- Lüganuse Vallavolikogu määrus „Jäätmeliikide, millele kohaldatakse korraldatud jäätmevedu, jäätmepiirkonna, vedamissageduse ja -aja ning jäätmeveo teenustasu määramise korra kehtestamine“, vastu võetud 21.08.2014 nr 39;
- Lüganuse valla jäätmevaldajate registri põhimäärus, vastu võetud 22.12.2016 nr 9;
- Sonda valla jäätmehoolduseeskiri võeti vastu 18.12.2008 nr 15.

Vastavalt jäätmehoolduseeskirjadele on kõigis ühinenud omavalitsustes korraldatud jäätmeveoga liitumine kohustuslik kõikidele jäätmetekitajatele olmejäätmeveoga hõlmatud piirkondades.

Kiviõli linnas ja Lüganusel on korraldatud jäätmeveo teenust osutavale ettevõttele üle antud jäätmevaldajate register ja vedaja teostab jäätmete vedu kõikidelt jäätmeveopiirkonna jäätmevaldajatelt. Omavalitsuse ülesandeks on korraldatud jäätmeveo kohustusest vabastamine kui kinnistul ei elata või kinnistut ei kasutata (jäätmevaldaja taotluse alusel). Samuti järelevalve teostamine korraldatud jäätmeveo teenuse osutaja ja jäätmevaldajate üle. Jäätmeveo tingimuste ja veograafiku täpsustamiseks sõlmib vedaja jäätmevaldajaga lepingu.

Sondas on korraldatud jäätmeveo leping sõlmitud vedaja ja vallavalitsuse vahel ehk jäätmete äraveo eest tasub vald.

Sonda vald on organiseerinud ka Erra ohtlike jäätmete kogumispunktis ohtlike jäätmete ja vanarehvide vastuvõttu ning äravedu. Teised piirkonna omavalitsused on tasunud kogumispunkti teenuse osutamise kulusid vastavalt nende elanike poolt toodud jäätmekogustele.

Üheski piirkonna ühinenud omavalitsuses ei ole eraldi jäätmehoolduse eest vastutavat allettevõtet. Heakorratõid (haljasalade niitmine ja hooldus, lumetõrje) tellib Kiviõli Linnavalitsus riigihankelepingu kohaselt Elkarin OÜ-lt. Lüganusel ja Sondas teostavad heakorratõid vallavalitsused ise.

2.6 Jäätmehoolduse rahastamine

On vajalik, et omavalitsusüksus kulutaks eelarvelist raha jäätmehooldusele, s.o. valdkonna arendamisele, juhtimisele, saavutatud taseme hoidmisele, elanikkonnale-, ettevõtlus- ja sotsiaal-kultuurilises sfääris tegutsejatele suunatud teavituste ning ürituste korraldamisele või omavalitsustevahelise jäätmehoolduse koostöö tagamisele. Jäätmehoolduseks rahastamiseks kasutatavad vahendid tekivad omavalitsuse eelarvest ja riigi poolt alates 2017 eraldatud toetustest.

Kuni 2017 aastani toimus jäätmehoolduse rahastamine jäätmete ladestamisel makstud saastetasust. Põhjusel, et tänapäeva Eestis ladestatakse alla 7% tekkinud segaolmejäätmetest, vähenes drastiliselt ka saastetasu suurus.

Riiklikku toetust jaotatakse vastavalt kohalikus omavalitsuses registreeritud majapidamiste arvule (aastal 2017 on toetus ligi 2,9 eurot aadressiobjekti kohta). Toetus on sihtotstarbeline ehk seda saab kasutada ainult jäätmehoolduse arendamiseks: jäätmealane nõustamine, jäätmealase teabe levitamine, järelevalve ning jäätmekäitlustegevus, millega tõstetakse jäätmehoolduse taset.

Riiklikku toetust saavad kõik omavalitsused, kuid alates 2018. aastast peab toetuse saamiseks olema täidetud neli tingimust: kohaliku omavalitsuse territooriumil peab töötama jäätmejaam või on elanikele tagatud jäätmejaama teenuse kasutamine teises omavalitsuses, peab toimuma korraldatud jäätmevedu, on olemas kehtiv jäätmekava ja jäätmehoolduseeskiri ning on asutatud jäätmevaldajate register.

Kiviõli linnale eraldati 2017 aastal 10 283,40 eurot, Lüganeuse vallale 5 901,50 eurot ja Sonda vallale 1 908,20 eurot.

Erra ohtlike jäätmete kogumispunktiga seotud kulude katmiseks olid omavalitsuste kulud 2016 aastal järgmised:

- Kiviõli linn - 5544,23 eurot;
- Lüganeuse vald – 10 040,30 eurot;
- Sonda vald - 3945,39 eurot;
- Aseri vald - 3051,39 eurot.

Kiviõli linnal kulus 2016 aastal 3068 € ja 2017 aastal 3272 € välikäimlate rendile, loodusesse viidud ebaseaduslike jäätmete ja linna korrastustöödel kogutud jäätmete käitlemisele. Lüganeuse vallal kulus 2016 aastal suurjäätmete kogumiskampaania läbiviimisele 12 000 eurot. Sonda vallal kulus 2016 aastal korraldatud jäätmeveo kulude katmiseks 13 766,68 eurot.

Jäätmevaldajate registri eest maksavad omavalitsused 21,60 – 28,80 eurot kuus.

2.7

Jäätmehoolduse probleemid

Omavalitsuste ametnike küsitlemise teel leiti ja loetleti 2017 aasta seisuga kohaliku jäätmehoolduse ja -käitluse probleemid. Probleemid koos kirjeldusega on välja toodud tabelis 16. Nende mõju vähendamisele ja olukorra parendamisele on suunatud jäätmekava ettepanekud.

Tabel 16. Jäätmehoolduse probleemid piirkonnas.

Probleemid	Probleemi kirjeldus
Pakendikogumispunktid	Koostöö pakendikogumisorganisatsioonidega on puudulik; pakendikonteinerite ületäitumine; Kiviõlis liiga vähe pakendikonteinereid (peab olema 1 pakendikonteiner 500 inimese kohta - hetkel on 9, peaks olema 11)
Ehitus- ja lammutusjäätmete käitus	Piirkonnas pole võimalik ära anda ehitus- ja lammutusjätmeid. Lähimad jäätmekäitlusettevõtted asuvad ca 40 km kaugusel
Prahistamine ja illegaalne jäätmekäitus	Olmejäätmete ladestamine selleks mitte ettenähtud kohtadesse. Esineb kõikides omavalitsustes - eelkõige prahistatakse ehitus-lammutusjätmetega
Ohtlikud hooned	Piirkonnas on palju ohtlikke hooneid. Riigikontrolli poolt läbi viidud audit näitab, et kohalikud omavalitsused peavad olema aktiivsemad ohtlike hoonete lammutamise nõudmisel ja korraldamisel.
Lehtklaasi vastuvõtt	Piirkonnas pole võimalik ära anda lehtklaasi
Aia- ja haljastusjäätmete kogumine ning käitlemine	Piirkonnas puudub aia- ja haljastusjäätmete käitluskoht
Kortermajade elanikelt biolagunevate jäätmete kogumine	Perspektiivis oleks vajalik köögijätmeid korterelamute elanikelt ja toitlustusettevõtetest eraldi koguda
Suurjäätmete äraandmine	Lüganuse ja Sonda vallas puudub võimalus suurjätmeid aastaringselt ära anda. Lüganusel on kaks korda aastas paigaldatud konteinereid

3 OHTLIKUD EHITISED

2015 aastal Riigikontrolli poolt läbi viidud audit näitab, et kohalikud omavalitsused (KOV) peavad olema aktiivsemad ohtlike hoonete lammutamise nõudmisel ja korraldamisel. Auditis välja valitud ehitised paiknesid kõik käidavas kohas ning püsivalt asustatud eluhoonete läheduses. Ehitised asusid 15 omavalitsuses ning enamik neist olid Päästeameti andmetel ohtlikud juba 2014. aastal. Auditi põhjal tehti ettekirjutus ka Kiviõli linnale.

Kiviõli linnas lammutati 2016 aastal kolm kortermaja (Kalevi 3, Soo 6 ja Soo 8), millest enamus olid eraomandis. 2017 aastal on lammutatud veel kaks kortermaja – Keskpuiestee 53 ja Kalevi 2.

Tabelis 17 on toodud piirkonnas perspektiivselt lammutamist vajavad ohtlikud ehitised. Tabelis 18 aga ohtlike ehitiste orienteeruvad ehitismahud ja eeldatav lammutusmaksumus.

Tabel 17. Piirkonna ohtlike ehitiste loetelu

Katastritunnus	Aadress	Ehitise nimetus	Korruseid	Ehitusalune pind m ²	Hoone tüüp	Märkused
KIVIÕLI						
Riigi reservmaa	Jaama tn 7	Kiviõli kaevanduse admin. hoone	4	2216	Kivihoone	maht 18 580 m ³
		Viis korterelamut	4	Kokku 38707	Kivihooned	Osaliselt kasutusel
LÜGANUSE						
Puudub	Kivitee tn 19, Püssi linn			80		
64501:002:0035	Kivitee tn 9, Püssi linn			173		
64501:001:0005	Energeetika tn 4b	garaazibokside rida	1	940		
Puudub	Graniidi tn 44, Maidla küla			120		
Riigi reservmaa	Aidu-sooküla			70		
Riigi reservmaa	Lüganuse alevik	Vanade tööstushooned/laudad	1	2135		Kokku 2 hoonet
SONDA						
75101:007:0074	Laane tn 2A, Sonda	Endine tanklahoone, ladu	1	89	Kivihoone	
75101:006:0135	Sepa tn 28, Sonda	Hoone	2	266	Krohvitud puithoone	
Puudub	Sepa tn 22, Sonda	Hoone	2	161	Krohvitud puithoone	
75101:006:0097	Karja tn 1A, Sonda	5 korteriga elamu	2	152	Puithoone	
75101:003:0223	Puiestee tn 6, Erra	12 korteriga elamu	2	486	Kivihoone	
75101:003:0199	Jõe tn 3, Erra	12 korteriga elamu	2	352	Kivihoone	
75101:003:0172	Puiestee tn 22, Erra	Ohtlike Jäätmete Kogumispunkt	1	357+255+642	Kivihooned	Kokku 3 hoonet
75101:003:0286	Kopli tn 2, Erra	Hobusetall	1	447	Kivihoone	
Puudub	Kopli tn 3/2, Erra	Laut	1	286	Kivihoone	
75101:001:0125	Mõisa tee 11, Erra	Sigala hooned	1	4000	Kivihoone	

Tabel 18. Ohtlike ehitiste orienteeruvad ehitusmahud ja eeldatav lammutusmaksumus

Katastritunnus	Aadress	Ehitise nimetus	Orienteeruvad lammutusmahud					Eeldatav lammuta- mise maksumus* €
			Raud- betoon, m³	Tellis või looduskivi, m³	Puit, m³	Metall, t	Eterniit, m³	
KIVIÕLI								
Riigi reservmaa	Jaama tn 7	Kiviõli kaevanduse admin. hoone	1015	2475	145	15	37	50 000,00
		Viis korterelamut	2138	5170	308	32	197	91 000,00
LÜGANUSE								
Puudub	Kivitee tn 19, Püssi linn				50		10	2 000,00
64501:002:0035	Kivitee tn 9, Püssi linn				100		20	5 000,00
64501:001:0005	Energeetika tn 4b	garaazibokside rida	142	346				7 500,00
Puudub	Graniidi tn 44, Maidla küla				80		15	4 000,00
Riigi reservmaa	Aidu-sooküla				50		10	2 000,00
Riigi reservmaa	Lüganuse alevik	Vanad tööstushooned/lau dad		1000				7 500,00
SONDA								
75101:007:0074	Laane tn 2A, Sonda	Endine tanklahoone, ladu		62	4		10	2 000,00
75101:006:0135	Sepa tn 28, Sonda	Hoone			150		30	7 000,00
Puudub	Sepa tn 22, Sonda	Hoone			110		20	5 000,00
75101:006:0097	Karja tn 1A, Sonda	5 korteriga elamu			100		20	5 000,00
75101:003:0223	Puiestee tn 6, Erra	12 korteriga elamu	150	360	25		30	8 000,00
75101:003:0199	Jõe tn 3, Erra	12 korteriga elamu	150	360	25		30	8 000,00
75101:003:0172	Puiestee tn 22, Erra	Ohtlike Jäätmete Kogumispunkt		900	50		50	15 000,00
75101:003:0286	Kopli tn 2, Erra	Hobusetall		178	20		40	6 000,00
Puudub	Kopli tn 3/2, Erra	Laut		75	15		30	4 000,00
75101:001:0125	Mõisa tee 11, Erra	Sigala hooned		215	60		160	11 000,00
KOKKU			3 595	11 141	1 292	47	709	240 000,00

* Maksumus toodud ilma käibemaksuta

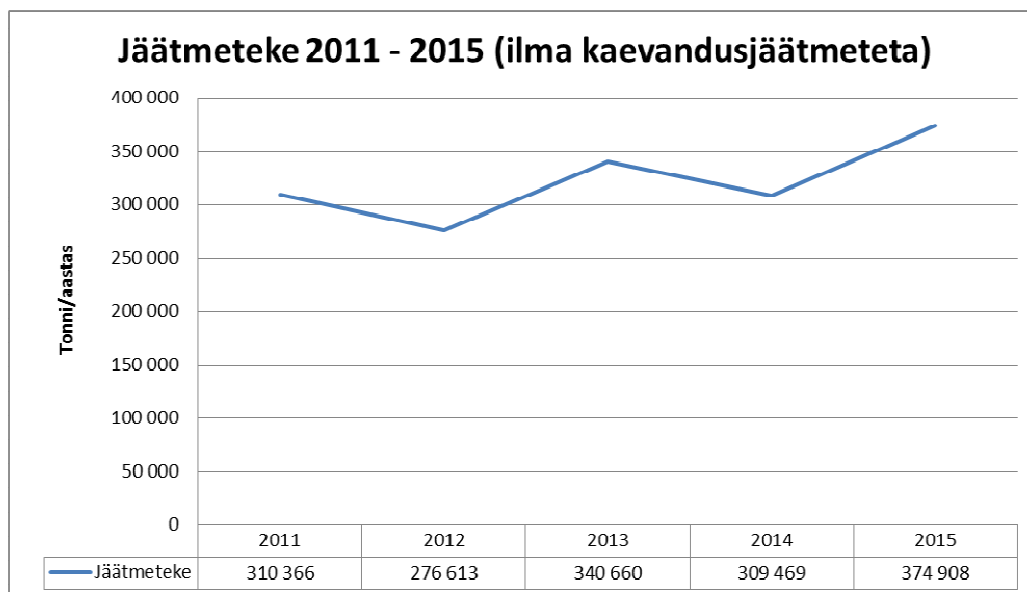
Piirkonna põhiliste ohtlike ehitiste lammutamise eeldatav maksumus on ca 240 000 eurot. Otstarbekas on taotleda toetust ehitiste lammutamiseks Keskkonnainvesteeringute Keskuse (edaspidi KIK) keskkonnaprogrammist jaotades vajaliku investeeringu mitmesse etappi.

4 JÄÄTMEHOOLDUSE EESMÄRGID JA ARENGUSUUNAD

4.1 Üldhinnang tuleviku jäätmevoogudele

Jäätmekava piirkonnas on kogujäätmete (väikeste kõikumistega) pidevalt suurenenud (vt graafik 12).

Graafik 12. Jäätmete piirkonnas aastatel 2011 kuni 2015 ilma kaevandusjäätmeteta (Allikas.: <https://jats.keskkonnainfo.ee>)

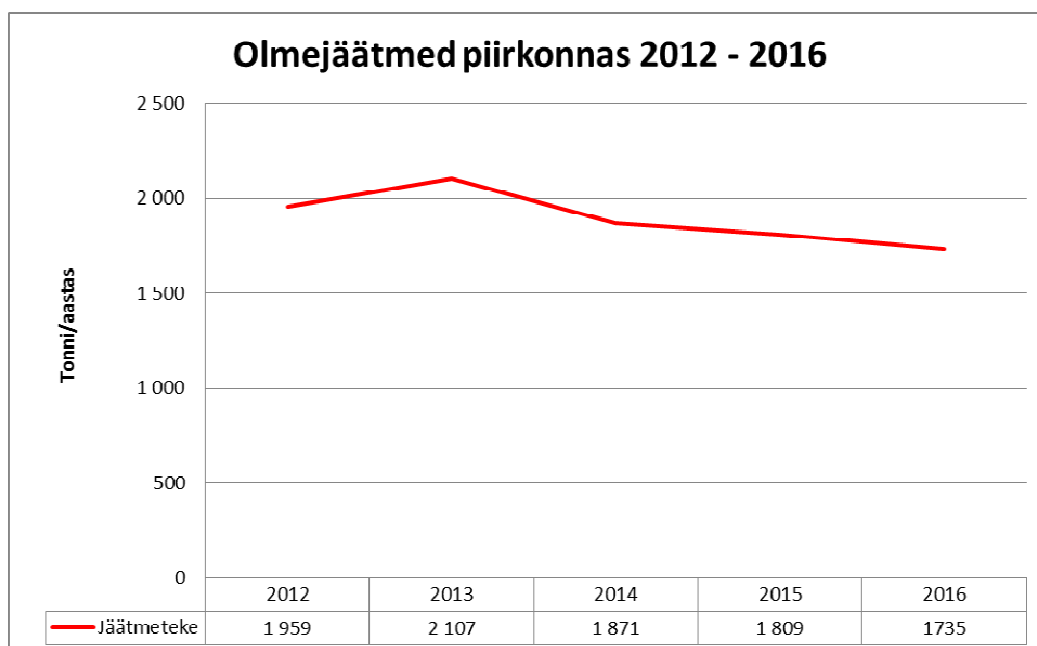
Jäätmete sõltub suurel määral majandusolukorrast, kaubanduse edenemisest ja tarbimisest — majanduskasvu ajal tekib jäätmeid rohkem, majanduslangus toob kaasa jäätmete vähenemise. Riigi sisemajanduse koguprodukti (edaspidi SKP) suhteline muutus püsivhindades võrrelduna jäätmetekke suhtelise muutusega näitab, et jäätmete on kasvanud majandusest rohkem, peamiselt põlevkivienergeetika ja põlevkiviõli tootmise jäätmemahukuse tõttu.

Eesti panga 06.2017 prognoosi järgi kasvab majandus 2017. aastal 3,5%. 2018 aastal aeglustub majanduskasv 3,3%-le ja 2019. aastal 2,9%-le. Prognoos ennustab, et toimub ühtlane majanduskasvu vähenemine.

Riigi I strateegiline eesmärk on, et olmejäätmete tekke kasvuprotsent jääb kuni aastani 2020 alla 1/2 SKP kasvuprotsendist. Pakendijäätmete tekke kasvuprotsent peab kuni aastani 2020 jääma alla 2/3 SKP kasvuprotsendist.

Olmejäätmete teke piirkonnas on samal ajal aga ühtlaselt kahanenud (vt graafik 13). Tabelis 18 on ära toodud olmejäätmete teke elaniku kohta perioodil 2012-2016. Olmejäätmete koguteke perioodil 2012-2016 on langenud võrdeliselt elanike arvu vähenemisega piirkonnas.

Graafik 13. Olmejäätmete teke piirkonnas aastatel 2012 kuni 2016 (Allikas.: <https://jats.keskkonnainfo.ee>)

Tabel 18. Olmejäätmete teke elaniku kohta perioodil 2012-2016

	Aasta				
	2012	2013	2014	2015	2016
Olmejäätmete teke, tonni/aastas	1 959	2 107	1 871	1 809	1 735
Elanike arv piirkonnas	10613	10304	9857	9656	9422
Olmejäätmeid kg/aastas elaniku kohta	185	205	190	187	184

Arvestades, et 2017 aasta 01. jaanuari seisuga oli piirkonna elanike arv langenud 9155-ni (267 elanikku vähem kui 2016), siis on prognoositav ka edaspidine elanikkonna vähenemine. Jäätmekava koostajad prognoosivad piirkonna elanike arvu vähenemist aastani 2021 keskmiselt 1,1% aastas. Jäätmetekke prognoosis lähtume, et perioodil 2017-2021 on aastane keskmine olmejäätmete kogus elaniku kohta 185 kg/aastas. Tabelis 19 on toodud olme- ja pakendijäätmete prognoositavad kogused.

Tabel 19. Olme- ja pakendijäätmete prognoositav kogus (t) aastateks 2017-2021.

	Aasta					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Praegune ja prognoositav elanike arv	9422	9155	9054	8955	8856	8759
	Prognoositav jäätmekogus, tonni/aastas					
Olmejäätmed	1735	1694	1675	1657	1638	1620
Pakendijäätmed	255	256	263	269	275	280

Perioodil 2015-2016 koguti elaniku kohta keskmiselt 27 kg pakendijäätmeid aastas. Tabelis 19 toodud pakendijäätmete koguse prognoos on koostatud

eeldusega, et elaniku kohta kogutakse iga aasta 1 kg võrra rohkem pakendijäätmeid.

Keskmine ehitus-lammutusjäätmete teke ajavahemikul 2011-2015 oli 6524 tonni/aastas. Ehitus- ja lammutusjäätmete puhul sõltub aastane jäätmete teke lammutatavate ehitiste arvust piirkonnas ning mustmetallijäätmete ja süvunduspinnase kogustest (vt punkt 2.3.1.3). Prognoositav ehitus- ja lammutusjäätmete teke perioodil 2017 – 2021 jääb vahemikku 6000 – 7000 tonni/aastas.

Tööstus- ja kaevandamisjäätmete teke piirkonnas (96,8% kogu piirkonna jäätmetekkest) on seotud eelkõige põlevkiviõli tootmisega, mis sõltub väga palju toornafta barreli hinnast maailmaturul. Seetõttu tööstus- ja kaevandamisjäätmete teket prognoosida pole võimalik.

4.2 Eesmärgid ja arengusuunad

Jäätmehoolduse peaeesmärk tuleneb Riigi jäätmekavast 2014-2020. Riigi jäätmekavast tulenevalt on üldeesmärgiks saavutada jäätmekäitluse hierarhiat¹ järgiv säästev jäätmehooldus, mille prioriteetide järjestus on järgmine:

1. jäätmetekke vältimine;
2. korduskasutuseks ettevalmistamine;
3. materjali ringlussevõtt;
4. muu taaskasutamine nagu energiakasutus;
5. kõrvaldamine.

Piirkonna jäätmehoolduse arendamisel lähtutakse riigi jäätmekava kolmest jäätmehoolduse strateegilisest eesmärgist:

I Vältida ja vähendada jäätmeteket, sh vähendada jäätmete ohtlikkust.

II Võtta jäätmed ringlusse või neid muul viisil taaskasutada maksimaalsel tasemel.

III Vähendada jäätmetest tulenevat keskkonnariski, tõhustades muuhulgas seiret ning järelevalvet.

Iga eesmärgi juures on riigi jäätmekavas toodud ka meede ja tegevused (neid on täpsustatud jäätmekava 2016-2020 rahastamise kavas), samuti mõõdikud eesmärkide täitmise seiramiseks. Järgnevates peatükkides on toodud kokkuvõttev ülevaade meetmetest ja tegevustest, kusjuures keskendutakse kohaliku omavalitsuse tasandil rakendatavatele tegevustele.

---

¹ Jäätmeseaduse § 22¹

5 PIIRKONNA JÄÄTMEHOOLDUSE ARENDAMINE

5.1 Meede 1 - Jäätmetekke vältimise edendamine ja jäätmete ohtlikkuse vähendamine

Jäätmeseaduse § 21 sätestab, et iga tegevuse juures tuleb rakendada kõiki sobivaid jäätmetekke vältimise võimalusi, samuti kanda hoolt, et tekkivad jäätmed ei põhjustaks ülemäärast ohtu tervisele, varale ega keskkonnale. Selleks tuleb iga tegevuse juures rakendada loodusvarade ja toorme säästlikuks kasutamiseks parimat võimalikku tehnikat, sealhulgas tehnoloogiat, milles võimalikult suures ulatuses taaskasutatakse jäätmeid ning kavandada, projekteerida, valmistada ja sisse vedada eeskätt selliseid tooteid, mis on kestvad ja korduvkasutatavad ning mille kasutuselt kõrvaldamisel tekkivad jäätmed on taaskasutatavad võimalikult suurel määral.

Jäätmetekke vältimise võimalused sõltuvad paljudest teguritest nagu majandusolukord, tarbijate teadlikkus, ressursitõhususe ja jäätmetekke vältimise meetmete rakendamise ulatus ettevõtetes jms. Möödunud majanduslanguse kogemused näitavad, et kõige enam mõjutab jäätmeteket majandusolukord ja tarbimise tase. Seetõttu on Eestis jäätmetekke üldine vähendamine eeldatava majanduskasvu ja ostujõu suurenemise oludes tunduvalt raskem kui Euroopa arenenud riikides, kus on tänaseks saavutatud majanduskasvu/tarbimise ja jäätmetekke vahel teatud tasakaal.

Olmejäätmete tekke vältimine.

Olmejäätmete tekke vältimise edendamisel on peamine roll täita elanikkonnal, kelle teadlikkusest ja tarbimisharjumustest sõltub suuresti nii pakendijäätmete, toidujäätmete kui ka muude olmejäätmete (tekstiili, ohtlike jäätmete jne) koguse vähendamine. Elanikkonna teadlikkuse tõstmisel ning selleks tingimuste loomisel on omakorda võtmeroll kohalikel omavalitsustel.

Arenenud riikide kogemused näitavad, et tarbijate teavitamise ja jäätmetekke vähendamise meetmete rakendamisel saavutatakse parim tulemus omavalitsuste, ettevõtete ja jäätmetekke vältimisega tegelevate kolmanda sektori organisatsioonide piirkondlikus koostöös. Oluline on arvesse võtta, et elanikel ja ettevõtetel peab olema võimalus panustada jäätmetekke vältimisse ja korduskasutusse (see eeldab korduskasutuskeskuste ja ülalmainitud erinevate initsiatiivide olemasolu). Viimaste aastate jooksul on suuremates omavalitsustes (nt Tallinnas, Tartus, Pärnus, Narvas) kodanike ja ettevõtete omaalgatusel loodud **uuskasutuskeskused** (*Ida-Virmaal ainult Narvas*), kuhu inimestel on võimalik tuua kasutatud, kuid kasutuskõlblikku mööblit, kodumasinaid, rõivaid jms. Mõned omavalitsused on loonud ka kohalikes jäätmejaamades tingimusi elanikelt kasutuskõlblike seadmete ja mööbli vastuvõtmiseks. Eestis on juba aastaid laialdaselt toiminud **kasutatud rõivaste** edasimüügi süsteem –nt Humana kauplused (*lähim Kohtla-Järvel, Järveküla tee 50*).

Kuna olmejäätmetest moodustavad märkimisväärse osa **toidujäätmed** (ca 22%), siis on oluline vältida ka nende teket. 2015 aastal läbi viidud uuringu² tulemuste põhjal saab hinnata toidujäätmete ja toidukao tekkekogust ühe inimese (leibkonnaliikme) kohta. Uuringu põhjal tekitab üks inimene kodumajapidamises toidujäätmeid kokku ligikaudu 54 kg aastas, kusjuures raisatud toidu osa sellest on ligikaudu 19,5 kg aastas. Restoranides tekkinud toidujäätmetest moodustas valdava osa raisatud toit (87%). Ka lasteadeade ja koolide sööklates oli toidukao osakaal toidujäätmetest märkimisväärselt suur (vastavalt 78% ja 74%). Kaubandusettevõtelt kasutuskõlblikke toiduainete kogumist ja jagamist korraldab **Toidupank** (tegutseb Ida-Virumaal Jõhvis ja Narvas).

Pakendijäätmete tekke vältimine

Nagu olmejäätmete, nii ka pakendijäätmete teke sõltub suuresti tarbimise tasemest – majanduslangus viib pakendijäätmete tekkekoguse vähenemisele, majanduse kasvades hakkavad kogused suurenema. Pakendijäätmete vältimisel mängivad olulist rolli pakendatud **kaupade tootjad ja kaubandus**, keda tarbijaid saavad mõjutada ostuvalikutega enam hankima vähem pakendatud või **korduskasutuspakendiga kaupu**. Eesti puhul tuleks olulise mõjutajana ära märkida pakendiseadusega kehtestatud ja alates 2005. aastast toiminud karastusjoogi, õlle ja lahja alkohoolse joogi plastmass-, klaas- ja metallpakendi tagatisraha ehk pandisüsteemi.

2015. aastal läbi viidud uuringu andmetel kasutas Eesti elanik aastas kuni 200 õhukest plastkandekotti (õhemad kui 50 mikronit) ja neist 160 on eriti õhukesed plastkandekotid (õhemad kui 15 mikronit, nn puuviljakotid). Euroopa Liidu ja nõukogu direktiiv, mis pakendiseadusega Eesti õigusesse üle võetakse, seab kilekottide tarbimise vähendamiseks sihtarvud: 2019. aasta 31. detsembriks peab tarbimine olema alla 90 ning 2025. aasta 31. detsembriks alla 40 õhukese plastkandekoti inimese kohta aastas.

Praegu kehtiva pakendiseaduse³ redaktsiooni § 5 lõik 2 kohaselt Pakendiette võtja müügi kohas:

- 1) ei või anda õhukesi ja eriti õhukesi plastkandekotte tarbijale tasuta, välja arvatud eriti õhukesed plastkandekotid, mida kasutatakse hügieeni tagamiseks või lahtise toidukauba esmaseks pakendamiseks, kui see aitab vältida toidu raiskamist;
- 2) tuleb tarbijale pakkuda õhukese plastkandekoti, kaasa arvatud eriti õhukese plastkandekoti kõrval muid võimalusi kauba pakendamiseks;
- 3) tuleb vältida oksüdantide toimet lagunevate plastkandekottide müüki või tasuta andmist.

Kaubandusettevõtted seadust ka järgivad ning kassast on kadunud õhukesed plastkandekotid ja müügil on korduvkasutatavad kotid toidukauba esmaseks pakendamiseks.

---

² Toidujäätmete ja toidukao teke Eesti kodumajapidamistes ja toitlustusasutustes, SEI Tallinn, 2015-08.

³ Pakendiseadus (vastu võetud 21.04.2004), redaktsiooni jõustumise kuupäev 17.04.2017

Olemasolevate meetmete efektiivsus tootmis-ja ehitussektoris

Viimase kümne aasta jooksul on põlevkivi kaevandamise, põlevkiviõli ja elektri tootmise tehnoloogiad läbi teinud olulise moderniseerimise, mistõttu on saavutatud arvestatav ressursitõhusus ja vähendatud ka tootmisühiku kohta tekkivat jäätmekogust. Kuna põlevkivielektri ja -õli tootmise maht on sel perioodil pidevalt suurenenud, on suurenenud ka põlevkivisektoris tekkivate jäätmete summaarne kogus, kuid vähenenud on tekkinud jäätmete kogus töödeldud põlevkivi tonni kohta. Seega tänu uue tehnoloogia rakendamisele on põlevkivienergeetikas saavutatud märkimisväärne jäätmete vältimise efekt. Peale selle on uute põlevkiviõli tootmise tehnoloogiate (Galoteri, Enefiti, Petroteri) laialdasem kasutuselevõtt vähendanud tekkivate jäätmete (tuha) keskkonnaohtlikkust

Seoses jäätmekäitlustasude suurenemisega on laienenud ehitustegevuse käigus tekkivate materjalivoogude ja materjalide (nt pinnase, ehituskivide ja telliste, uste ja akende) korduskasutus või korduskasutuseks ettevalmistamine. Tarbijate (eelkõige väikerenoveerijate) teadlikkuse tõstmise ja ehitusmaterjali korduskasutuse edendamiseks on tegelenud juba mõnda aega **säästva renoveerimise infokeskuste võrgustik** (keskused Tallinnas, Tartus, Viljandis, Rakveres, Võrus ja Paides).

5.1.1 Mõõdikud

Tabel 20. Jäätmetekke vältimise edendamise riiklikud mõõdikud

Mõõdik	Riigi baastase 2011	Riigi sihttase 2020
Olmejäätmete tekke kasvuprotsent sisemajanduse koguprodukti (SKP) kasvuprotsendist perioodi jooksul	Alla ½ SKP kasvuprotsendi	Alla ½ SKP kasvuprotsendi*
Pakendijäätmete tekke kasvuprotsent sisemajanduse koguprodukti (SKP) kasvuprotsendist perioodi jooksul	Ületab SKP kasvuprotsenti	Alla 2/3 SKP kasvuprotsendist

* Olmejäätmete tekke osas on eesmärk vähendada jäätmetekke seost majanduskasvuga nii, et aastaks 2020 oleks võimalik olmejäätmete ühe aasta tekkekogus stabiliseerida prognoositud majanduskasvust sõltumata.

Jäätmekava piirkondlikud sihttasemed on järgmised:

1. Perioodil 2017-2021 ei ületa olmejäätmete teke elaniku kohta 190 kg/aastas;
2. Perioodil 2017-2021 kogutakse elaniku kohta iga aasta 1 kg võrra rohkem pakendijäätmeid. Perioodil 2015-2016 koguti piirkonnas elaniku kohta keskmiselt 27 kg pakendijäätmeid aastas.

5.1.2 Tegevused ja tulemused

Jäätmetekke vältimise tegevused ja tulemused jäätmekava piirkonnas on toodud tabelis 21.

Tabel 21. Jäätmetekke vältimise edendamise tegevused ja tulemused.

Nr	Tegevused	Tulemused
1	Uuskasutuskeskuse avamine piirkonnas koostöös kolmanda sektoriga (MTÜ-dega)	Piirkonna elanikel on võimalus korduskasutusse anda kasutuskõlblikku mööblit, nõusid, kodumasinaid, rõivaid jne. Seeläbi vähendatakse kasutuskõlblike esemete sattumist jäätmete hulka.
2	Elanikkonna ja ettevõtete teadmiste ning teadlikkuse tõstmine järgmiste tegevuste kaudu: - teabekampaaniate korraldamine – tarbijate pidev teavitamine nt läbi valla lehe on üks tõhus vahend jäätmetekke vältimise ja korduskasutamise edendamiseks; - juhendmaterjalide koostamine (paberkandjal või valla kodulehel)– nt toidujäätmete tekke vältimise juhendite koostamine nii (kaubandus-) ettevõtetele kui ka tarbijatele, kasutatud kodumasinade ja rõivaste korduskasutamise teabe edastamine uuskasutuskeskuste kohta; - teavitustöö koolides ja lasteaedades jäätmekäitlustundide läbiviimise läbi.	Piirkonna elanikud ja ettevõtted on teadlikud jäätmetekke vältimise võimalustest ning tahavad ja saavad panustada jäätmetekke vältimisse ja jäätmete korduskasutusse.
3	Ettevõtete teavitamine võimalusest korduskasutamise edendamiseks kaasates Euroopa Liidu 2014-2020 vahendeid meetmest "Ettevõtete energia-ja ressursitõhusus".	Üks ettevõtte piirkonnas kaasab korduskasutuse edendamiseks Euroopa Liidu 2014-2020 vahendeid.

5.2 Meede 2 - Jäätmete ringlussevõtt või muul viisil maksimaalne taaskasutamine

Jäätmeseaduse § 30 kohaselt tuleb jäätmeid taaskasutada, kui see on tehnoloogiliselt võimalik ning kui see ei ole muude jäätmekäitlusmoodustega võrreldes ülemäära kulukas. Vastava seaduse § 15 nimetatud taaskasutamismooduste valikul tuleb esmane eelistus anda jäätmete korduskasutusele. Kui see ei ole võimalik, tuleb jäätmete energiakasutusele eelistada jäätmete ringlussevõttu materjali või toormena. Jäätmete ringlussevõtt tähendab jäätmete taaskasutamismoodust, kus jäätmetes sisalduvat ainet kasutatakse tootmisprotsessis esialgsel või muul otstarbel, kaasa arvatud bioloogiline ringlussevõtt, kuid välja arvatud jäätmete energiakasutus.

Jäätmeseaduse § 42 lõige 2 punkti 2 järgi peab kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava käsitlema jäätmete liigiti kogumise ja sortimise arendamist koos tähtaegadega konkreetsete jäätmeliikide kaupa. Jäätmekava piirkonnas võetakse liigiti kogumise ja sortimise arendamisel aluseks Riigi jäätmekava 2014-2020 strateegilistes eesmärkides seatud sihttasemed aastaks 2020 (vt tabel 22). Arvestades piirkonna praegust biolagunevate jäätmete ringlussevõtu määra ning ehitus-lammutusjäätmete taaskasutusmäära on võimalik 2020 aastaks läheneda riiklikult seatud sihtarvudele, kuid nende saavutamine on raskendatud.

Riigi jäätmekava 2014-2020 kohaselt peab olmejäätmete ringlussevõtu osakaal olmejäätmete kogumassist aastaks 2020 saavutama 50%. Selleks tuleb segaolmejäätmete seast kohapeal eraldada eelkõige biojäätmel ja pakendijäätmel, neid uuesti ringlusesse võttes.

5.2.1 Tegevused ja mõõdikud

Meetme 2 – jäätmete ringlussevõtu ja taaskasutamise mõõdikud ja tegevused on toodud tabelis 22.

Tabel 22. Jäätmete ringlussevõtu ja taaskasutamise moodsikud ja tegevused.

Moodsikud või probleemid	Eesti baastase		Sihttase		Tegevused piirkonnas	Selgitus
	%	Aasta	%	Aasta		
Olmejäätmete ringlussevõtt nende kogumassist	27	2011	50	2020	Tegevused tekkekohas sortimise tõhustamiseks: - Juhendmaterjali koostamine elanikkonnale ja ettevõtetele (paberkandjal või valla kodulehel) olmejäätmete kohtsortimise propageerimiseks; - Perspektiivis bio-lagunevate köögi- ja sööklajäätmete kogumine korraldatud jäätmeveo raames.	Piirkonnas jäätmetekitajate poolt tekkekohas ringlussevõtuks sorditud olmejäätmete määr oli 2015 aastal ca 16,6% kogumassist. Piirkonna olmejäätmeid sorditakse aga ringlussevõtuks Uikala prügilas, kus 2015 aastal võeti ringlusse 50,1 % vastuvõetud olmejäätmetest. Seega nii Uikala prügilas kui ka tekkekohas sorditud olmejäätmete ringlussevõtu protsent nende kogumassist on ca 58%, millega on 2020 aasta riiklik sihttase saavutatud. Samas olmejäätmete tekkekohas sortimise tõhustamiseks on vajalik toodud tegevused ellu viia.
Pakendijäätmete ringlussevõtt nende kogumassist	56	2010	60	2020	Tegevused sihttaseme saavutamiseks: Koostöös tootjavastutus-organisatsioonidega	Perioodil 2015-2016 koguti piirkonnas elaniku kohta keskmiselt 27 kg pakendijäätmeid aastas.

					pakendijäätmete kogumiskonteinerite arvu suurendamine Kiviõli linnas (hetkel on 9, peaks olema 11). - Pakendijäätmete kogumiskonteinerite tühjendussageduste kooskõlastamine taaskasutus-organisatsioonidega; - Rohelise koti teenuse võimaluse loomine eramajade omanikele kogu piirkonnas (praegu toimib Kiviõli linnas); - Elanikkonna ja ettevõtete tõhusam teavitamine puhaste pakendijäätmete kogumise vajadusest ja võimalustest eritiübiliste pakendijäätmete üleandmiseks.	
Biolagunevate jäätmete ringlussevõtt olmejäätmete kogumassist	5	2011	13	2020	Tegevused sihttaseme saavutamiseks: korraldatud jäätmeveo uuel perioodil lisada biolagundatavad köögi- ja	JATS-i andmete põhjal moodustasid ringlussevõetud biolagunevad jäätmed piirkonna olmejäätmetest perioodil 2011-2015 vaid 0,2%.
Biolagunevate jäätmete osakaal ladestatavates	57	2011	20	2020		

olmejäätmete kogumassis					sööklajajäätmed (20 01 08) kogutavate jäätmete hulka Kiviõli ja Püssi linnas ning Lüganuse alevikus; - aia- ja haljastusjäätmete kompostväljaku rajamine (vt punkt 5.2.3); - aia- ja haljastusjäätmete vastuvõtmine elanikelt kas jäätmejaamas või kogumisringide käigus; - eramajade omanikele kompostimise juhiste lisamine valla kodulehele kompostimise propageerimiseks; - jäätmehoolduseeskirjade täiendamine vajalike nõuetega.	Perioodil 2012-2013 läbi viidud sortimisuuringu⁴ põhjal sisaldasid Jõhvi linna (kui lähipiirkonnas auva sarnase omavalitsuse) segaolmejäätmed 35,8% biolagunevaid jäätmeid. Biolagunevate jäätmete kogumine tuleks muuta kohustuslikuks kinnistutele, kus on vähemalt 19 korterit. Eramajade elanikel tuleb köögijäätmeid kompostida selleks ettenähtud, kahjurite eest kaitstud kompostimisnõudes (kompostrites). Aia- ja haljastusjäätmeid võib kompostida lahtiselt aunades.
Ehitus-lammutusjäätmete taaskasutus jäätmete kogumassist	72	2011	75	2020	Tegevused sihttaseme saavutamiseks: Erra ohtlike jäätmete kogumispunkti laiendamine	JATS-i andmete põhjal transporditakse praktiliselt kõik tekkinud ehitus- ja lammutusjäätmed oma-

⁴ Eestis tekkinud segaolmejäätmete, eraldi kogutud paberi- ja pakendijäätmete ning elektroonikaromu koostise uuring, lõpparuanne – 2013. Koostas SA Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus

					piirkondlikuks jäätmejaamaks, kus võetakse vastu ka ehitus- lammutusjäätmeid; - ehitiste kasutuslubade väljastamisel ehitus- lammutusjäätmete üleandmise või käitlemise dokumentide kontrollimine; - ehitusmääruste täiendamine vastavate nõuetega;	valitsustest välja. Piirkonnas ühtegi ehitus-lammutusjäätmeid töötlevat ettevõtet ei ole. Samuti puudub piirkonnas jäätmejaam kuhu ehitus- lammutusjäätmeid saaks ära anda. Ehitusmäärust täiendada nõudega, et üle 10 m³ ehitus- lammutusjäätmete tekke korral tuleb ehitise vastuvõtmiseks esitatavatele dokumentidele lisada õiend ehitusjäätmete nõuetekohase käitlemise kohta.
Elektroonikaromude kogumine jäätmete kogumassist	50	2011	65	2020	Tegevused sihttaseme saavutamiseks: elanikkonna teavitamine lisaks omavalitsuste kodulehtedele ka valla lehes elektroonikaromude äraandmise võimalustest Erra ohtlike jäätmete kogumispunktis.	Komplektseid elektri- ja elektroonikaseadmete romusid võetakse piirkonna elanikelt vastu Erra ohtlike jäätmete kogumispunktis.
Kantavate patarei ja aku-jäätmete kogumine jäätmete kogumassist	33	2011	45	2016	Tegevused sihttaseme saavutamiseks: täiendavate patareide kogumiskastide paigalda-	Patarei- ja akujäätmeid võetakse piirkonna elanikelt vastu Erra ohtlike jäätmete kogumispunktis ja

					mine ja tühjendamise organiseerimine koolides ja ametiasutustes; • elanikkonna teavitamine lisaks omavalitsuste kodulehtedele ka valla lehes patareide ja akude äraandmise võimaluste kohta.	toidukauplustes.
Suurjäätmete kogumine elanikelt					Tegevus: • Erra ohtlike jäätmete kogumispunkti laiendamine piirkondlikuks jäätmejaamaks, kus võetakse vastu ka suurjäätmeid.	Kiviõlis on suurjäätmete kogumine hõlmatud korraldatud jäätmeveoga. Lüganuse ja Sonda vallas aga puudub võimalus suurjäätmeid aastaringselt ära anda. Lüganusel on kaks korda aastas paigaldatud suurjäätmete konteinereid.
Lehtklaasi kogumine elanikelt					Tegevus: • Erra ohtlike jäätmete kogumispunkti laiendamine piirkondlikuks jäätmejaamaks, kus võetakse vastu ka lehtklaasi.	Piirkonnas puudub võimalus lehtklaasi ära anda.

5.2.2 Jäätmejaama rajamine

Jäätmete taaskasutamise ja ringlussevõtu suurendamiseks on vajalik piirkonda rajada jäätmejaam. Soodsaim võimalus jäätmejaama rajamiseks on laiendada järk-järgult olemasolevat Erra ohtlike jäätmete kogumispunkti.

Erra ohtlike jäätmete kogumispunkt asub Sondas, Erra alevikus, Puiestee tn 22 (katastritunnus 75101:003:0172) ca 1,5 km kaugusel Kiviõli linna, ca 2,5 km kaugusel Lügavuse aleviku ja ca 4 km kaugusel Püssi linna piirist. Asukoht piirkondliku jäätmejaama rajamiseks on väga sobiv. Lisaks on kogumispunkti paigaldatud ka autokaal ja ala on ümbritsetud piirdeaia.

Kogumispunktis võetakse vastu ohtlikke jäätmeid, probleemtooteid (patareid ja akud ning elektri- ja elektoonikaromud), vanarehve ja asbestijäätmeid. Keskkonnaministri määrus nr 4 kohaselt⁵ peab jäätmejaama tehniline varustatus tagama vähemalt järgmiste jäätmeliikide vastuvõtmise elanikkonnalt:

- 1) paber ja kartong (20 01 01);
- 2) plastid (20 01 39);
- 3) metallid (20 01 40);
- 4) klaas (20 01 02);
- 5) biolagunevad aia- ja haljastujäätmed (20 02 01);
- 6) bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastujäätmed (20 02 02, 20 02 03);
- 7) puit (20 01 38);
- 8) tekstiil (20 01 10, 20 01 11);
- 9) suurjäätmed (20 03 07);
- 10) käesolevas lõikes nimetamata ohtlikud jäätmed (jäätmenimistu alajaotises 20 01 tärniga „*” tähistatud jäätmed ja saastunud pakendid jäätmekoodiga 15 01 10*).

Olemasoleva kogumispunkti laiendamiseks jäätmejaamaks on vaja lammutada kolm ohtlikus seisus kivihoonet. Jäätmejaamaks laienemine võiks toimuda etappide kaupa. Praeguse kogumispunkti kõvakattega platsi mõõtmed võimaldavad lisada platsile mitu Multilift konteinerit (nt lehtklaasi, ehitus-lammutusjäätmete ja suurjäätmete vastuvõtuks). Kõigi

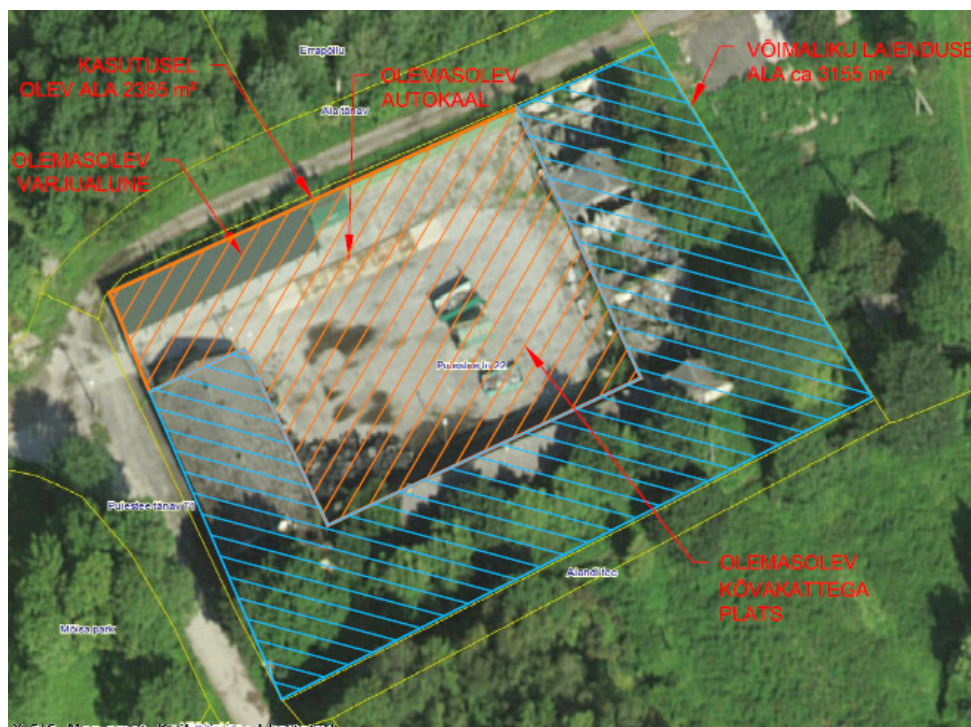
---

⁵ Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused, Keskkonnaministri määrus, vastu võetud 16.01.2007 nr 4

jäätmejaamas vajalike jäätmeliikide vastuvõtmiseks on vajalik pikemas perspektiivis suurendada kõvakattega platsi suurust (vt joonis 5). Olemasolevat kogumispunkti ala on võimalik laiendada kuni 3155 m² võrra.

Jäätmejaama platsi laiendamise korral ca 1800 m² võrra koos sademeveesüsteemi ja piirdeaia rajamise ning seitsme jäätmekonteineri soetamisega on investeeringu maksumus ca 130 000 eurot (koos käibemaksuga).

Joonis 5. Jäätmejaama maa-ala skeem

5.2.3 Kompostväljaku rajamine

Biolagunevate aia- ja haljastusjäätmete (20 02 01) käitlemiseks oleks piirkonda vaja rajada kompostimisväljak. Rajamise asemel võib kaaluda ka olemasoleva kõvakattega platsi kasutusevõtmist kompostväljakuna.

Vastavalt Keskkonnaministri määrusele nr 7⁶ § 5 peab biolagunevate jäätmete kompostimise käitluskoht olema:

- 1) ümbritsetud taraga;
- 2) varustatud valveseadmetega või ööpäevaringse valvega;
- 3) vettpidava pinnakattega;

⁶ Biolagunevatest jäätmetest komposti tootmise nõuded, Keskkonnaministri määrus, vastu võetud 08.04.2013 nr 7

4) nõrgvee ja sademevee kogumise süsteemiga.

Olemasoleva platsi kasutuselevõtmisel kompostväljakuna tuleb see ümbritseda piirdeaiaga, varustada nt valvekaameraga ja sademevee kogumise süsteemiga (vajadusel ka puhastiga). Investeeringu maksumus koos sademevee kogumise süsteemiga on ca 36 500 eurot (koos käibemaksuga).

5.3 Meede 3 - Jäätmetest tuleneva keskkonnariski vähendamine ning seire ja järelevalve tõhustamine

Riigi jäätmekava keskendub peamiselt ohtlike jäätmete lõppkäitlusest tingitud keskkonnariski vähendamisele ja prügilate/jäätmeheidlate korrastamisele. Kiviõlis asub OÜ Kiviõli Keemiatööstuse kasutuselolev ohtlike tööstusjäätmete prügila ning kaks suletud ja korrastatud tööstusjäätmete ladestut (vt punkt 2.2.2). Uuem tööstusjäätmete ja poolkoksi ladestu korrastati 2012 aasta lõpuks ja vanemale korrastatud ladestule on rajatud Kiviõli Seikluskeskus. Lüganuse vallas, Püssi linna lääneosas paikneb elektrijaama põlevkivituha ladestu, mida kasutati 1937 aastast kuni 1973 aastani.

Suletud ja korrastatud ning kasutuselolevate prügilate seirekohustus on reguleeritud Keskkonnaministri prügilate määrusega⁷, mille kohaselt prügila käitaja või maaomanik peab teostama seiret ning esitama aruandlust. Keskkonnaseirenõuded määrab Keskkonnaamet prügila käitamiseks väljastatud prügilaloas või kompleksloas.

Lisaks prügilate/jäätmeheidlate korrastamisele on vaja tegeleda ka kasutusest ohtlike ehitiste lammutamisega. Jäätmekava peatükis 3 on toodud piirkonna omavalitsuste ohtlike ehitiste loetelu koos objektide kirjeldusega.

Jäätmetest tuleneva keskkonnariski vähendamisele, mis väljendub tihti jäätmete ulaladestamise nool, aitab kaasa võimalikult suure jäätmevaldajate hulga liitmine kogumissüsteemiga. Selleks on vajalik jäätmevaldajate registri andmete regulaarne uuendamine ning aktiivne töö mitteliitunud jäätmevaldajate väljaselgitamisel. Selleks tuleb piirkonna omavalitsustel teha süstemaatilist kontrolli jäätmevaldajate ja jäätmekäitlejate üle.

5.3.1 Tegevused ja tulemused

Meetme 3 – jäätmetest tuleneva keskkonnariski vähendamine ning seire ja järelevalve tõhustamise tegevused ja tulemused on toodud tabelis 23.

---

⁷ Prügila rajamise, kasutamise ja sulgemise nõuded, vastu võetud 29.04.2004 nr 38

Tabel 23. Keskkonnariski vähendamise ning seire ja järelevalve tegevused ja tulemused.

Nr	Tegevused	Tulemused
1	Jäätmetest tuleneva keskkonnariski vähendamine toimub järgmiste tegevuste kaudu: - olemasolevate ja tekkivate illegaalsete ladestuskohtade likvideerimine (Teeme Ära). - prügi mahapanekut keelavate siltide paigaldamine ulaladestuse asukohtadesse; - teavitus- ja nõustamistegevuste arendamine; - Jäätmehoolduseeskirja täiendamine.	Elanikkonna teavitamine ja prügi mahapanekut keelavate siltide paigaldamine vähendab oluliselt ulaladestamist.
2	Seire ja järelevalve tõhustamine toimub järgmiste tegevuste kaudu: - ulaladestamise asukohad on otstarbekas kaardistada ning perioodiliselt üle vaadata; - pistelise järelevalve teostmine ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemisnõuete täitmise kontrollimiseks valdade ehitusobjektidel; - järelevalve jäätmete kogumispunktides – valvekaamera paigaldamine põhiliste kogumiskohtade juurde, et vähendada kogumiskonteinerite kasutamist muudest jäätmetest lahtisaamiseks, nt ka Erra ohtlike jäätmete kogumispunkti väravasse; - jäätmevaldajate registri regulaarne uuendamine; - prügistajate tuvastamine ja karistamine;	Parem ülevaade ulaladestuskohtadest ja valvekaamera abil ka kogumiskohtade eesmärgipärasest kasutamisest. Valdade elanikud ja ettevõtted on teadlikud prahistamisega kaasnevast karistamisest. Elanikud teavitavad omavalitsust leitud ulaladestamise asukohtadest.

5.4 Jäätmete liigiti kogumise ja sortimise tähtajad

Keskkonnaministri 16.01.2007 määruses nr 4 „Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused“ (edaspidi määrus), § 4 lõikes 2 sätestatakse, et määruse § 3 lõikes 2 nimetatud jäätmeliikide sortimise ja liigiti kogumise tähtajad jäätmeliikide kaupa määrab kohaliku omavalitsuse üksus oma jäätmehoolduseeskirjaga vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekavale kooskõlas jäätmeseaduse § 42 lõike 2 punktis 2 ja § 71 lõike 2 punktis 11 sätestatuga.

Tabelis 24 on toodud tekkekohas jäätmeliikide sortimise ja liigiti kogumise tähtajad.

Tabel 24. Jäätmeliikide sortimise ja liigiti kogumise tähtajad ning kogumisviisid.

Nr	Jäätmeliigid ja jäätmenimistu koodid	Kogumisviis	Tähtaeg
1	paber ja kartong (20 01 01)	Avalikud kogumiskonteinerid Korraldatud jäätmeveo raames paigaldatud konteinerid Vastuvõtt rajatavas jäätmejaamas	Toimib Toimib Alates 01.01.2022
2	plastid (20 01 39)	Vastuvõtt rajatavas jäätmejaamas	Alates 01.01.2022
3	metallid (20 01 40)	Metalli vastuvõtupunktis Vastuvõtt rajatavas jäätmejaamas	Toimib Alates 01.01.2022
4	klaas (20 01 02)	Vastuvõtt Erra ohtlike jäätmete kogumispunktis (paigaldatakse lisakonteiner)	Alates 01.01.2020
5	biolagunevad aia- ja haljastujäätmed (20 02 01)	Vastuvõtt rajataval kompostväljakul	Alates 01.01.2021
6	biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed (20 01 08)	Korraldatud jäätmeveo raames korterelamute juurest kogumine uue hanke järgselt	Alates 01.01.2021
7	bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastujäätmed (20 02 02, 20 02 03)	Vastuvõtt rajataval kompostväljakul	Alates 01.01.2021
8	pakendid (15 01), sealhulgas a. paber- ja kartongpakendid (15 01 01) b. plastpakendid (15 01 02) c. puitpakendid (15 01 03) d. metallpakendid (15 01 04) e. komposiitpakendid (15 01 05) f. klaaspakendid (15 01 07) g. tekstiilpakendid (15 01 09) h. muud jäätmeseaduse §-s 7 esitatud olmejäätmete mõistele vastavad pakendid	Avalikud kogumiskonteinerid Avalikud segapakendi konteinerid Rohelise koti teenus Vastuvõtt rajatavas jäätmejaamas Avalikud segapakendi skonteinerid Rohelise koti teenus Avalikud segapakendi konteinerid Rohelise koti teenus Avalikud segapakendi konteinerid Rohelise koti teenus Vastuvõtt rajatavas jäätmejaamas Avalikud segapakendi konteinerid	Toimib Toimib Toimib Kiviõlis Alates 01.01.2022 Toimib Toimib Kiviõlis Toimib Toimib Kiviõlis Toimib Alates 01.01.2022 Toimib
9	puit (20 01 38)	Vastuvõtt rajatavas jäätmejaamas	Alates 01.01.2022

Nr	Jäätmeliigid ja jäätmenimistu koodid	Kogumisviis	Tähtaeg
10	tekstiil (20 01 10, 20 01 11)	Vastuvõtt rajatavas jäätmejaamas	Alates 01.01.2022
11	suurjäätmed (20 03 07)	Kiviõlis kogumine korraldatud jäätmeveo raames Suurjäätmete kogumisringid Vastuvõtt Erra ohtlike jäätmete kogumispunktis (paigaldatakse lisakonteiner)	Toimib Toimib Alates 01.01.2020
12	probleemtoodete jäätmed (20 01 21*, 20 01 23*, 20 01 34, 20 01 35*, 20 01 36)	Erra ohtlike jäätmete kogumispunktis	Toimib
13	ohtlikud jäätmed (jäätmenimistu alajaotises 20 01 tärniga „*” tähistatud jäätmed) ning olmes tekkinud ohtlike aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid jäätmekoodiga 15 01 10*	Erra ohtlike jäätmete kogumispunktis	Toimib

6 JÄÄTMEHOOLDUSE ARENDAMISE RAHASTAMINE

Kuni 2017 aastani toimus jäätmehoolduse rahastamine jäätmete ladestamisel makstud saastetasust. 2017 aastast alates maksab riik kohalikele omavalitsustele jäätmehoolduse toetust. Riiklikku toetust jaotatakse vastavalt kohalikus omavalitsuses registreeritud majapidamiste arvule (aastal 2017 on toetus ligi 2,9 eurot aadressiobjekti kohta). Toetus on sihtotstarbeline ehk seda saab kasutada ainult jäätmehoolduse arendamiseks: jäätmealane nõustamine, jäätmealase teabe levitamine, järelevalve ning jäätmekäitlustegevus, millega tõstetakse jäätmehoolduse taset.

Tabelis 25 on piirkonna jäätmehoolduse taseme tõstmiseks ja riigi jäätmekavaga seatavate sihttasemeteni lähenemiseks vajalike tegevuste eeldatav rahastamiskava. Rahastamiskava käsitleb aastaid 2017-2021.

Tabel 25. Piirkonna jäätmehoolduse rahastamiskava

Eesmärk	Eesmärgikohased tegevused	Maksumus €					Rahastamisallikad	Vastutaja
		2017	2018	2019	2020	2021		
1. Jäätmetekke vältimise ja taaskasutamise propageerimine ning olmejäätmete ringlussevõtu suurendamine	Elanikele ja ettevõtetele suunatud juhendmaterjalide väljatöötamine ja levitamine	1000	1000	1000	1000	1000	Jäätmehoolduse toetusest	Vallavalitsus
2. Pakendi-jäätmete ringlussevõtu suurendamine	Koostöös tootjavastutus-organisatsioonidega pakendijäätmete kogumiskonteinerite arvu suurendamine ja tühjenussageduste koostööstamine	-	-	-	-	-		Vallavalitsus
	Rohelise koti teenuse laialdasem kasutamine	-	-	-	-	-	Eraisik/ettevõtte	Vallavalitsus /Jäätmevaldaja
	Elanikkonna teavitamine puhaste pakendijäätmete kogumise vajadusest ja võimalustest eritüübiliste pakendijäätmete üleandmiseks.	-	-	-	-	-		Vallavalitsus
3. Biolagunevate jäätmete ringlussevõtu suurendamine	Ühise korraldatud jäätmeveo hanke korraldamine 2020 aastal. Biolagundatavate köögi- ja sööklajajäätmete (20 01 08) lisamine kogutavate jäätmete hulka Kiviõli ja Püssi linnas ning Lügänu alevikus.	-	-	-	-	-		Vallavalitsus

Eesmärk	Eesmärgikohased tegevused	Maksumus €					Rahastamisallikad	Vastutaja
		2017	2018	2019	2020	2021		
	Aia- ja haljastusjäätmete kompostimisplatsi rajamine (vt punkt 5.2.3)	-	-	-	36500	-	KIK-i keskkonna-programm /Vallavalitsus	Vallavalitsus
	Aia- ja haljastusjäätmete vastuvõtmine elanikelt. Kompostväljaku käitamine	-	-	-	4000	6000	Jäätmehoolduse toetusest	Vallavalitsus
	Eramajade omanikele kompostimise juhiste lisamine valla kodulehele	-	-	-	-	-		Vallavalitsus
	Jäätmehoolduseeskirja täiendamine vajalike nõuetega	-	-	-	-	-		Vallavalitsus
4. Ehitus-lammutusjäätmete taaskasutuse suurendamine, suurjäätmete ja lehtklaasi kogumine elanikkonnalt	Erra ohtlike jäätmete kogumispunkti laiendamine piirkondlikuks jäätmejaamaks, kus võetakse vastu ka ehitus-lammutusjätmeid;	-	-	-	65000	65000	KIK-i keskkonna-programm / Jäätmehoolduse toetus/Vallavalitsus	Vallavalitsus
	Erra ohtlike jäätmete kogumispunkti/Jäätmejaama käitamine	20000	25000	30000	30000	30000	Jäätmehoolduse toetusest	Vallavalitsus
	Suurjäätmete kogumiskampaaniate läbiviimine	12000	15000	15000	15000	15000	Valla eelarve	Vallavalitsus
5. Elektroonika-jäätmete kogumise suurendamine	Elanikkonna teavitamine valla kodulehel ja valla lehes elektroonikaromude äraandmise võimalustest Erra ohtlike jäätmete kogumispunktis	-	-	-	-	-		Vallavalitsus
6. Kantavate patareide ja akude kogumise parendamine	Täiendavate patareide kogumiskastide paigaldamine	-	400	400	400	400	Jäätmehoolduse toetusest	Vallavalitsus
	Elanikkonna teavitamine valla kodulehel ja valla lehes täiendavate patareikonteinerite ja akude äraandmise võimaluste kohta	-	-	-	-	-		Vallavalitsus
7. Jätmetest tuleneva keskkonnariski vähendamine	Olemasolevate ja tekkivate ebaseaduslike ladestuskohtade likvideerimine	3200	3000	3000	3000	2000	Jäätmehoolduse toetusest	Vallavalitsus
	Prügil mahapanekut keelavate siltide paigaldamine	-	400	400	-	-	Jäätmehoolduse toetusest	Vallavalitsus
	Liimala ranna jäätmekonteineri tühjenus	100	100	100	100	100	Jäätmehoolduse toetusest	Vallavalitsus
	Ohtlike ehitiste lammutamine piirkonnas	33000	53000	69500	39000	78500	KIK-i keskkonna-programm/ Vallavalitsus	Vallavalitsus

Eesmärk	Eesmärgikohased tegevused	Maksumus €					Rahastamisallikad	Vastutaja
		2017	2018	2019	2020	2021		
8. Seire ja järevalve tõhustamine	Ulaladestamise asukohtade kaardistamine ning perioodiline ülevaatamine	-	-	-	-	-		Vallavalitsus
	Jäätmevaldajate registri uuendamine	863	384	384	384	384	Jäätmehoolduse toetusest	Vallavalitsus
	Valvekaamerate paigaldamine jäätmekogumiskohtade juurde	-	500	500	-	-	Valla eelarve	Vallavalitsus
KOKKU		70 163	98 784	120 284	194 384	198 384		

7 JÄÄTMEKAVA RAKENDAMISEST KESKKONNALE AVALDUV MÕJU

Jäätmeseaduse § 29 sätestab, et jäätmehoolduses rakendatavad menetlused ja meetodid ei tohi ohustada tervist, vara ega keskkonda. Jäätmehoolduses tuleb vältida keskkonnahäiringuid või kui see ei ole võimalik, siis vähendada neid, kui sellega ei kaasne ülemääraseid kulusi. Jäätmehoolduses tuleb kasutada parimat võimalikku tehnikat.

Jäätmekäitluse rakendamisest keskkonnale avalduv mõju avaldub nii jäätmete kogumisel, veol kui lõppkäitlemisel.

Kõigis piirkonna omavalitsustes toimib korraldatud olmejäätmete veosüsteem. Enamus piirkonna olmejäätmetest veetakse Uikala prügilasse. 2008 aastal sai valmis AS Uikala Prügilala Jäätmekäitluskeskus, kus toimub liigiti kogutud pakendijäätmete, vanapaberi ja olmejäätmete sorteerimine. Olmejäätmed ladustatakse saabudes aunadesse, kus aeroobse protsessi abil toimub biolagunemine. Aunades säilitatakse jäätmeid 3 kuud, pärast mida viiakse need sorteerimisele. Jäätmetest sorteeritakse välja papp ja paber, metall, plastpudelid, kile, tekstiil, klaas ja puit. Sorteerimisjäätgist valmistatakse jäätmekütust või komposti.

Jäätmekavaga planeeritavad meetmed hõlmavad põhiliselt liigiti kogumise edendamist ja jäätmete kogumise korraldamist. Jäätmete liigiti kogumine vähendab taastumatute loodusvarade kasutamist, aidates sellega kaasa keskkonnamõju vähendamisele.

Tekkivate jäätmete kogused sõltuvad olulisel määral elanikkonna ja ettevõtete teadlikkusest. Jäätmetekke vähendamisele kaasa aitava jäätmete korduvkasutamise ja ringlussevõtu populariseerimine ning selleks võimaluste loomine aitab vähendada veelgi jäätmekäitluse mõju keskkonnale.

Liigiti kogutud ohtlike jäätmeid, probleemtooted, elektri- ja elektroonikaromusid, vanarehve ja asbestijäätmeid saab alates 2012 aastast üle anda Erra ohtlike jäätmete kogumispunktis. Praeguse kogumispunkti laiendamisel jäätmejaamaks suureneb vastuvõetavate jäätmeliikide arv ja ka kogused. Esimeses järjekorras tuleks vastu võtta hakata lehtklaasi, ehitus-lammutusjäätmeid ja suurjäätmeid. Suur osa piirkonnas ulaladestatavatest jäätmetest on ehitus-lammutusjäätmed, mille käitlemisvõimaluse loomine aitab vähendada mõju keskkonnale.

Biolagunevate aia- ja haljastujäätmete kompostväljaku rajamine piirkonda vähendab haljastusjäätmete transpordikulu ning võimaldab toota jäätmetest komposti. Valmis kompostmulda on võimalik kasutada haljasalade ja parkide haljastustöödel.

LISAD

Lisa 1. Jäätmekava seadusandlik taust.

Lisa 2. Mõisted.

Lisa 3. Jäätmekava eelnõu avaliku arutelu protokoll koos osalejate registreerimise lehega.

Lisa 4. Ida-Viru maavanema arvamus jäätmekava eelnõu kohta.

Lisa 5. Keskkonnaameti arvamus jäätmekava eelnõu kohta.

LISA 1. JÄÄTMEKAVA SEADUSANDLIK TAUST

Üleriigiline jäätmekäitlust reguleeriv seadusandlus

Alates Eesti liitumisest Euroopa Liiduga on Euroopa Liidu õigusnormid Eesti siseriikliku õiguse osa. Riigikogu poolt 28.jaanuaril 2004.aastal vastuvõetud jäätmeseadus (viimati muudetud 19.02.2014, RT I, 13.03.2014) lähtub Euroopa Liidu jäätmealastest raamdirektiividest nagu Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2006/12/EÜ jäätmete kohta ja Euroopa Nõukogu direktiiv 91/689/EMÜ 12. detsembrist 1991 ohtlike jäätmete kohta (EÜT L 377 31.12.1991).

Tabelis 26 on toodud Euroopa Liidu ning Eesti Vabariigi jäätme- ja pakendialased õigusaktid.

Tabel 26. Euroopa Liidu ja Eesti Vabariigi õigusaktid

Sisu	Euroopa Liit	Eesti Vabariik
Jäätmekäitluse üldised põhimõtted, jäätmekäitluse hierarhia. Ohtlike jäätmete käitlemise üldised põhimõtted.	EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2008/98/EÜ, 19. november 2008, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid.	Jäätmeseadus (RT I 2004, 9, 52).
Jäätmekategooriad ja jäätmeliigid.	KOMISJONI OTSUS, 2000/532/EÜ, 3. mai millega asendatakse otsus 94/3/EÜ ja nõukogu otsus 94/904/EÜ.	Jäätmete liigitamise kord ja jäätmenimistu (RT I, 18.12.2015, 14)
Jäätmete kõrvaldamis- ja taaskasutamistoimingud (D-kood ja R-kood).	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3–30).	Jäätmete taaskasutamise- ja kõrvaldamistoimingute nimistud (RT I, 14.12.2011).
Jäätmeluba vajavad ettevõtted ja	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direk-	Jäätmeseadus (RT I 2004, 9, 52).
Jäätmeloa andmise kord loa taotlemiseks vajalikud dokumendid.	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ.	Jäätmeloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise menetluse käigus läbiviidavate menetlustoimingute tähtsajad ning jäätmeloa taotlemiseks vajalike andmete täpsustatud loetelu ja jäätmeloa taotluse vorm ning jäätmeloa vorm (RT L, 2004, 56, 933).

Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi saamiseks vajalike materjalide nimistu ja litsentsi välja-andmise kord.	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/98/EÜ jäätmete kohta.	Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise menetluse käigus läbiviidavate menetlustoimingute tähtajad, litsentsi taotlemiseks vajalike andmete loetelu ja litsentsi vorm (RT I, 2004, 31, 211).
Polüklooritud bifenüüle ja polüklooritud terfenüüle sisaldavad jäätmed kogumine ja kõrvaldamine; piirkogused, inventariseerimine ja märgistamine.	Euroopa Liidu nõukogu direktiiv 1996/59/EÜ polüklooritud bifenüülide ja polüklooritud terfenüülide (PCB/PCT) kõrvaldamise kohta .	Polüklooritud bifenüüle ja polüklooritud terfenüüle sisaldavate jäätmete käitlusnõuded (RT L, 2004, 53, 899).
Probleemtoodetes ohtlike ainete sisalduse piirnormid.	Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2000/53/EÜ, 18. September 2000, kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta. Euroopa Parlamendi ja Nõukogu Direktiiv 2006/66/EÜ, 6. september 2006, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnis-tatakse kehtetuks direktiiv 91/157/EMÜ. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/65/EL teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes.	Probleemtoodete kohta kehtestatud keeldude ja piirangute rakendamise tähtajad ning probleemtoodetes ohtlike ainete sisalduse piirnormid (RT I, 01.11.2016, 3).
Prügilate rajamine, asukohavalik. tingimused ladestatavate jäätmete koh-ta, seire jne.	Nõukogu direktiiv 1999/31/EÜ prügilate kohta), NÕUKOGU DIREKTIIV 2011/97/EL, 5. detsember 2011, millega muudetakse direktiivi 1999/31/EÜ seo-ses jäätmetena käsitatava metallilise elavhõbeda ladustamise erikriteeriumi-dega.	Prügila rajamise, kasutamise ja sulgemise nõuded (RT L, 2004, 56, 938), oluliselt muudetud (RT I, 08.05.2013, 2).
Pakendi taaskasutamise ülesanded.	Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiiv 94/62/EÜ pakendi ja pakendi-	Pakendiseadus (RT I 2004, 41, 278).
Majanduslikud hoovad ja abinõud pakendijäätmete taaskasutamiseks.	Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiiv 94/62/EÜ pakendi ja pakendijäätmete kohta.	Pakendiaktsiisi seadus (RT I 1997, 5, 31).

Ohtlike kemikaali-de identifitseerimine, pakendamine jne.	EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1272/2008, 16. detsember 2008, mis käsitleb ainete ja se-gude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 1999/45/EÜ liikmesriikide ohtlike valmististe klassifitseerimist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate seaduste, määruste ja administratiivsete sätete ühtlustamise kohta. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1907/2006, 18. detsember 2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH).	Ohtlike kemikaalide identifitseerimise, klassifitseerimise, pakendamise ja märgistamise nõuded ning kord (Sotsiaalministri 3. detsembri 2004. a määrus nr 122 (RTL, 2004, 154, 2326).
Reoveesette kasutamine.	Euroopa Nõukogu direktiiv 86/278/EMÜ keskkonna, eriti mulla kaitsmisest reoveesette kasutamisel põllumajanduses.	Reoveesette põllumajanduses, haljastuses ja rekultiveerimisel kasutamise nõuded (RTL, 2003, 5, 48).
Romusõidukid	Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/53/EÜ kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta.	Romusõidukite käitlusnõuded (RT I, 22.06.2011, 8) Mootorsõidukitest ja nende osadest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtajad (RT I 2010, 42, 248)
Elektroonikaromud	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta.	Elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtajad (RT I 2009, 22, 137) Elektri- ja elektroonikaseadmete romude käitlusnõuded (RTL 2005, 20, 245)

Patarei- ja aku-jäätmed	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/66/EÜ, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid.	Patareidest ja akudest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtajad (RT I 2008, 37, 221) Kasutatud patareide ja akude käitlusnõuded (RTL 2008, 6, 63)
Vanarehvid	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/53/EÜ kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta (osaliselt)	Rehvidest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord (RT I 2010, 42, 249)
Põllumajandusplast		Põllumajandusplastist tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtajad RT I, 19.02.2013, 13
Jäätmete põletamine.	EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2010/75/EL, 24. november 2010, tööstusheidete kohta	Tööstusheite seadus (RT I, 16.05.2013, 1)
Asbesti sisaldavad jäätmed.	Direktiiv 87/217/EMÜ asbestist põhjustatud keskkonnareostuse vältimise ja vähendamise kohta.	Asbesti sisaldavate jäätmete käitlusnõuded (RT L, 2004, 49, 848).
Kompost		Biolagunevatest jäätmetest komposti tootmise nõuded (RT I, 10.04.2013, 1).
Keskkonnatasud		Keskkonnatasude seadus (RT I 2005, 67, 512).

Riigi Jäätmekava 2014-2020

Dokument suunab ajahorisondini 2020 ulatuvat riiklikku jäätmehoolduse arendamist-toimimist, jäätmete tekke ning jäätmetest tuleneva tervise- ja keskkonnohu vältimist, loodusvarade kasutamise tõhususe suurendamist ja piirab nende kasutamisel tekkinud ebasoodsat mõju. Kava eesmärk on aidata kaasa jäätmetekke vähendamisele, nii palju kui võimalik jäätmeid ette valmistada korduskasutuseks, ringlusse võtmiseks ja võimalikult vähese jäätmekoguse prügilatesse ladestamise

tagamiseks. Teave dokumendi kohta on koondatud Keskkonnaministeeriumi koduleheküljele⁸.

On loetletud neli jäätmehoolduse tagamise meetet: jäätmetekke vältimise⁹ edendamine, jäätmete kogumise ja taaskasutamise edendamine, jäätmetest tekkiva keskkonnariskide vähendamine ja jäätmearuandluse, järelevalve ning seire arendamine. Meetmed on kavandatud lähtuvalt jäätmehierarhiast ja nende tulemuslikkust (eeldatavalt aastal 2020) hinnatakse kokkuleppeliste indikaatoritega.

Näiteks, jäätmetekke vältimise edendamine (meede 1) osutub efektiivseks siis kui olmejäätmete tekke aastane kasv aastani 2020 protsentuaalselt jääb alla poole sisemajanduse koguprodukti (SKP) kasvust; pakendijäätmete tekkes aga aastane kasvuprotsent aastani 2020 jääb alla 2/3 sisemajanduse koguprodukti (SKP) kasvuprotsendist.

Meetme 2 – jäätmete kogumise ja taaskasutamise edendamise indikaatorid on tabelis 27.

Tabel 27. Jäätmete kogumise ja taaskasutamise edendamismeetme indikaatorid.

Jäätmete kogumisega või taaskasutamismoodusega kaetud jäätmeliik	Baastase		Sihttase	
	%	Aasta	%	Aasta
Olmejäätmete ringlussevõtt nende kogumassist	27	2011	50	2020
Pakendijäätmete ringlussevõtt nende kogumassist	56	2010	60	2020
Biojäätmete ringlussevõtt olmejäätmete kogumassist	5	2011	13*	2020
Ehitus-lammutusjäätmete taaskasutus jäätmete kogumassist	50	2011	70	2020
Elektroonikaromude kogumine jäätmete kogumassist	50	2011	65	2020
Kantavate patarei ja akujäätmete kogumine jäätmete kogumassist	33	2011	45	2016

*) ei tähenda prügilasse ladestatavate olmejäätmete hulgas biolagunevaid jäätmete massiprotsenti.

Riigi tasandilt nähakse, et olmejäätmete tekke vältimise edendamisel on peamine roll täita elanikkonnal, kelle teadlikkusest ja tarbimisharjumustest sõltub suuresti nii

⁸ aadress: <http://www.envir.ee/1189794>.

⁹ Euroopa Liidu jäätmete raamdirektiivi kohaselt on jäätmete vältimine ka aine, materjali või toote jäätmeteks muutumise eelne meede.

pakendijäätmete, toidujäätmete kui ka muude olmejäätmete tekkekoguse vähendamine. Elanikkonna teadlikkuse tõstmisel, teabe levitamisel ja jäätmete vältimisele suunatud initsiatiivide toetamisel ning vastavate **tingimuste loomisel** (nt kasutatud toodete korduskasutuseks tingimuste loomine) **on** omakorda **võtmeroll kohalikel omavalitsustel.**

Arenenud riikide kogemused näitavad, et tarbijate teavitamise ja jäätmetekke vähendamise meetmete rakendamisel saavutatakse parim tulemus omavalitsuste, ettevõtete ja jäätmetekke vältimisega tegelevate kolmanda sektori organisatsioonide piirkondliku koostöö tulemusel. Elanikel ja ettevõtetel (jäätmetekitajatel) peab olema senisest veel parem võimalus panustada jäätmetekke vältimisse ja korduskasutusse. Omavalitsuste toetus ja abi ühiskondlike initsiatiivide (nt. kordus/taaskasutuskeskused) edukale toimimisele on hädavajalik. Sellest riigipoolne ootus, et jäätmetekke vältimisele aitavad meetmed **on integreeritud omavalitsuste jäätmekavadesse.**

Kokkuvõtvalt: riigi jäätmekava esimesed meetmed osundavad omavalitsustele ja ootavad nendepoolset panust. Esimeses osas, tingimuste loomist elanikkonna jäätmetekke vältimisele suunatud initsiatiividele (paraku teadmata kellelt tulevad initsiatiivid) ja jäätmetekke vältimise teadlikkuse tõstmisele; teises osas aga, et jäätmetekke vältimise meetmed (liigitikogumine ja ringlussevõtt) integreeritaks kohalikesse jäätmekavadesse.

LISA 2. MÕISTED

Jäätmekava koostamisel on põhiliselt kasutatud alljärgnevaid Jäätmeseaduses (RT I 2004, 9, 52) toodud mõisteid:

Jäätmed on mis tahes vallasasi või kinnistatud laev, mille valdaja on ära visanud, kavatseb seda teha või on kohustatud seda tegema.

Tavajäätmed on kõik jäätmed, mis ei kuulu ohtlike jäätmete hulka.

Püsijäätmed on tavajäätmed, milles ei toimu olulisi füüsikalisi, keemilisi ega bioloogilisi muutusi. Püsijäätmed ei lahustu, põle ega reageeri muul viisil füüsikaliselt või keemiliselt, nad ei ole biolagundatavad ega mõjuta ebasoodsalt muid nendega kokkupuutesse sattuvaid aineid viisil, mis põhjustaks keskkonna saastumist või kahju inimese tervisele. Püsijäätmete leostuvus veekeskkonnas, ohtlike ainete sisaldus ning nõrgvee ökotoksilisus ei põhjusta täiendavat keskkonnakoormust, seda eriti põhja- ja pinnavee kvaliteedinõudeid silmas pidades.

Biolagunevad jäätmed on anaeroobselt või aeroobselt lagunevad jäätmed, nagu toidujäätmed, paber ja papp.

Biojäätmed on järgmised biolagunevad jäätmed:

- 1) aia- ja haljastujäätmed;
- 2) kodumajapidamises, jaemüügikohas ja tootlustusasutuses tekkinud toidu- ja köögijäätmed;
- 3) toiduainetööstuses tekkinud jäätmed, mis on oma koostise ja olemuse poolest samalaadsed käesoleva paragrahvi punktis 2 nimetatud jäätmetega.

Ohtlikud jäätmed on jäätmed, mis komisjoni määruse (EL) nr 1357/2014 lisas nimetatud vähemalt ühe ohtliku omaduse tõttu võivad olla ohtlikud inimese tervisele, varale või keskkonnale.

Olmejäätmed on kodumajapidamisjäätmed ning kaubanduses, teeninduses või mujal tekkinud oma koostise ja omaduste poolest samalaadsed jäätmed.

Suuremõõtmelised jäätmed on olmejäätmed, mis oma suurte mõõtmete tõttu ei sobi segaolmejäätmete kogumismahutisse (nt vana mööbel jmt).

Ehitus- ja lammutusjäätmed on ehitus- ja lammutustegevuse ning ehitiste renoveerimise käigus tekkivad jäätmed.

Probleemtooted on patareid ja akud; PCB-sid sisaldavad seadmed; mootorsõidukid ja nende osad; elektri- ja elektroonikaseadmed ja nende osad.

Kaevandamisjäätmed on käesoleva seaduse tähenduses jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena.

Aia- ja haljastusjäätmel on aedade ja haljasalade hooldamisel tekkinud biolagunevad jäätmel nagu rohi, lehed, oksad jne.

Kompostimine on biolagunevate jäätmel looduslik biokeemiline lagundamine mikroorganismide toimetel maapinnal või kompostimisnõus (kompostis).

Jäätmelvaldaja on jäätmeltekitaja või muu isik või riigi või kohaliku omavalitsuse asutus, kelle valduses on jäätmel.

Jäätmeltekitaja on isik või riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse asutus, kelle tegevuse käigus tekivad jäätmel, või isik, kes sooritab jäätmeltega toiminguid, mille tagajärjel jäätmel olemus või koostis muutub, näiteks tegeleb jäätmel eeltöötusega või segab jäätmel.

Jäätmelhooldus on jäätmelkäitlus, järelevalve jäätmelkäitluse üle ja jäätmelkäitluskohtade järelehooldus.

Jäätmelkäitlus on jäätmel kogumine, vedamine, taaskasutamine ja kõrvaldamine, sealhulgas vahendaja või edasimüüja tegevus.

Korduskasutus on mis tahes toiming, mille käigus tooteid või tootekomponente, mis ei ole jäätmel, kasutatakse uuesti nende esialgsel otstarbel.

Jäätmel taaskasutamine on jäätmelkäitlustoiming, mille peamine tulemus on jäätmel kasutamine kasulikul otstarbel selliselt, et nad asendavad teisi materjale, mida muidu oleks sellel otstarbel kasutatud, või jäätmel ettevalmistamine nende eelnimetatud otstarbel ja viisil kasutamiseks kas tootmises või majanduses laiemalt.

Ringlussevõtt, kaasa arvatud bioloogiline ringlussevõtt, on jäätmel taaskasutamistoiming, mille käigus jäätmematerjalid töödeldakse toodeteks, materjalideks või aineteks, et kasutada neid nende esialgsel või muul eesmärgil. See ei hõlma jäätmel energiakasutust ja töötlemist materjalideks, mida kasutatakse kütusena või tagasitäiteks.

Jäätmel energiakasutus on jäätmel taaskasutamismoodus, kus põletuskõlblikke jäätmel kasutatakse energia tootmiseks nende põletamisel eraldi või koos muude jäätmel või kütusega, kasutades ära tekkinud soojuse.

Bioloogiline ringlussevõtt on jäätmel biolagunevate osade lagundamine kontrollitavates tingimustes ning mikroorganismide abil, mille tulemusena saadakse stabiliseeritud orgaanilised jääkmaterjalid või metaan. Prügilasse ladestamist ei loeta bioloogilise ringlussevõtu vormiks.

Jäätmel töötlemine on taaskasutamis- või kõrvaldamistoiming, kaasa arvatud jäätmel ettevalmistamine taaskasutamiseks või kõrvaldamiseks.

Jäätmel kõrvaldamine on nende ladestamine prügilasse, põletamine ilma energiakasutusega või muu samaväärne toiming, mis ei ole taaskasutamine, kaasa arvatud jäätmel ettevalmistamine kõrvaldamiseks, isegi kui toimingul on osaliselt teisene tagajärg ainete või energia taasväärtustamise näol.

Jäätmejaam on spetsiaalselt rajatud tehniliselt varustatud jäätmekäitluskoht (detailplaneeringu ja projekti alusel), kuhu on paigutatud taaskasutatavate jäätmete kogumiseks kogumiskonteinerid sh. ohtlike jäätmete kogumiseks.

Jäätmepunkt on taaskasutatavate jäätmete (paberi, pakendijäätmed jms) ning piiratud valikus ohtlike jäätmete (vähemalt akud, patareid ja õlised jäätmed) kogumiseks mõeldud koht, kuhu on paigutatud vastavad kogumiskonteinerid.

Kogumispunkt on sorteeritud taaskasutatavate jäätmete kogumise koht, kus on kogumiskonteinerid vähemalt vanapaberile ja pakendile.

Taaskasutusorganisatsioon on pakendiettevõtjate poolt pakendi- ja pakendijäätmete kogumise ja taaskasutuse korraldamise eesmärgil loodud keskkonnaministeeriumi poolt akrediteeritud mittetulundusühing.

PROTOKOLL

KIVIÕLI LINNA NING LÜGANUSE JA SONDA VALLA ÜHISE JÄÄTMEKAVA 2017-2021 EELNÕU AVALIK ARUTELU

02.11.2017.a, kell 15:00 – 16:15

KOOSOLEKU KOHT: Kiviõli Linnavalitsus

MEMO KOOSTAS: Ülar Jõesaar

OSAVÕTJAD: eraldi lehel

SISSEJUHATUS

Ülar Jõesaar andis ülevaate moodustatud Lüganuse valla jäätmehoolduse hetkeseisust, jäätmekavas püstitatud eesmärkidest, kavandatud tegevustest ja rahastamise kavast.

MUUDATUSETTEPANEKUD

1. Muuta jäätmekava eelnõu pealkirja järgmiselt: „Lüganuse valla jäätmekava 2017-2021“;
2. Korrigeerida jäätmekava eelnõu sissejuhatust ja üldosa lähtudes uuest pealkirjast;
3. Planeeritud kompostväljaku võimaliku asukohana mitte käsitleda Püssi linna motopalliplatsi;
4. Korrigeerida ohtlike ehitiste nimekirja Kiviõli linna kohta;
5. Paigutada rahastamistabelis jäätmejaama investering aastatele 2020 ja 2021.

Muudatusettepanekud kiideti arutelul heaks ja viiakse jäätmekava eelnõusse sisse.

02.11.2017 KELL 15.00 KIVIÕLIS

[illegible]

IDA-VIRU MAAVALITSUS

OÜ Entec Eesti
ular.joesaar@entec.ee

Teie: 23.10.2017 nr 91

Meie: 30.10.2017 nr 13-4/2017/3040-2

Kiviõli linna ning Lügánuse ja Sonda valla ühise jäätmekava eelnõu kohta arvamuse avaldamine

Tutvunud Kiviõli linna ning Lügánuse ja Sonda valla ühise jäätmekava eelnõuga aastateks 2017-2021 Ida-Viru Maavalitsus leiab, et esitatud jäätmekava eelnõu vastab Jäätmeseaduse paragrahvides 39 ja 42 jäätmekavale esitatavatele nõuetele ning Riigi jäätmekavas 2014-2020 seatud eesmärkidele.

Lähtudes Jäätmeseaduse paragrahvist 55 ei esita Ida-Viru Maavalitsus täiendavaid ettepanekuid ega vastuväiteid Teie poolt esitatud jäätmekava eelnõule.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Eve East
maasekretär maavanema ülesannetes

Galina Paaps
+372 332 1228 galina.paaps@ida-viru.maavalitsus.ee

KESKKONNAAMET

Ülar Jõesaar
Osaühing Entec Eesti
ular.joesaar@entec.ee

Teie 23.10.2017 nr 92

Meie 10.11.2017 nr 8-2/17/12144-2

**Arvamuse andmine Kiviõli linna ning
Lüganuse ja Sonda valla ühise jäätmekava
eelnõu kohta**

Austatud Ülar Jõesaar

Esitasite Keskkonnaametile arvamuse saamiseks Kiviõli linna ning Lüganuse ja Sonda valla ühise jäätmekava eelnõu. Alljärgnevalt esitame Teile Keskkonnaameti ettepanekud eelnõu kohta.

1. Peatükis 5.2.3 „Kompostväljaku rajamine“ lk-l 57 on kirjeldatud, et kompostimisväljaku rajamiseks sobiv asfaltkattega plats suurusega ca 5 700 m² asub Lüganuse vallas, Püssi linnas riigimaal, Kalevi tn 10 kinnistu kõrval. Lisatud on joonis.
Plats asub Purtse jõest 11-17 m kaugusel ja jääb tervikuna nii jõe piirangu- kui ehituskeeluvööndisse. Vastavalt looduskaitseaduse § 37 lõike 3 punktile 3 on kalda piiranguvööndis keelatud jäätmete töötlemiseks või ladustamiseks määratud ehitise rajamine.

Eeltoodust tulenevalt ei ole jäätmete kompostimisväljaku rajamine eelnõus kirjeldatud kohas võimalik.

2. Jäätmekava eelnõus ei ole toodud kõikide jäätmeliikide kohta liigiti kogumise tähtaegu. Jäätmeseaduse § 42 lõike p 2 kohaselt peab jäätmekava hõlmama jäätmete liigiti kogumise ja sortimise arendamist koos tähtaegadega konkreetsete jäätmeliikide kaupa.

Keskkonnaministri 16.01.2007 määruses nr 4 „Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused“ (edaspidi *määrus*), § 4 lõikes 2 sätestatakse, et määruse § 3 lõikes 2 nimetatud jäätmeliikide sortimise ja liigiti kogumise tähtajad jäätmeliikide kaupa määrab kohaliku omavalitsuse üksus oma jäätmehoolduseeskirjaga vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekavale kooskõlas jäätmeseaduse § 42 lõike 2 punktis 2 ja § 71 lõike 2 punktis 11 sätestatuga.

Vastavalt määruse § 3 lõikele 2, tuleb liigiti kogumise tähtajad anda kõikide alltoodud jäätmeliikide kohta:

- 1) paber ja kartong (20 01 01); 2) plastid (20 01 39); 3) metallid (20 01 40); 4) klaas (20 01 02); 5) biolagunevad aia- ja haljastujäätmed (20 02 01); 6) biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed (20 01 08); 7) bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastujäätmed (20 02 02, 20 02 03);

8) pakendid (15 01), sealhulgas paber- ja kartongpakendid (15 01 01), plastpakendid (15 01 02), puitpakendid (15 01 03), metallpakendid (15 01 04), komposiitpakendid (15 01 05), klaaspakendid (15 01 07), tekstiilpakendid (15 01 09) ja muud jäätmeseaduse §-s 7 esitatud olmejäätmete mõistele vastavad pakendid; 9) puit (20 01 38); 10) tekstiil (20 01 10, 20 01 11); 11) suurjäätmed (20 03 07); 12) probleemtoodete jäätmed (20 01 21*, 20 01 23*, 20 01 34, 20 01 35*, 20 01 36); 13) käesolevas lõikes nimetamata ohtlikud jäätmed (jäätmnimistu alajaotises 20 01 tärniga „*” tähistatud jäätmed) ning olmes tekkinud ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid jäätmekoodiga 15 01 10*.

Palume täiendada jäätmekava eelnõusse lisada jäätmete liigiti kogumise tähtajad ning kompostimisväljakuks leida asukoht, millele ei ole seatud tegevust piiravaid kitsendusi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Reet Siilaberg
juhataja
jäätmebüroo

Reet Nemliher 730 2249
reet.nemliher@keskkonnaamet.ee